

**PROGRAM
ROZVOJE MĚSTYSE
HERALTICE**

Na období 2023–2033

PROGRAM ROZVOJE MĚSTYSE

*Program rozvoje městyse Heraltice vznikl v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích
a metodickými materiály Ministerstva pro místní rozvoj ČR.*

Platnost tohoto rozvojového dokumentu je stanovena na deset kalendářních let počínaje usnesením Zastupitelstva městyse Heraltice, kterým je dokument oficiálně stvrzen. Po uplynutí této doby je potřebné dokument aktualizovat, vyhodnotit úspěšnost stanovených cílů či aktivit a doplnit jej o aktuální informace, nové souvislosti, a navazující záměry. Dílčí aktualizace je žádoucí i v průběhu desetiletého období, přičemž tato skutečnost musí být vždy odsouhlasena Zastupitelstvem městyse Heraltice.

Vypracovali:

Ing. Martina Svobodová – hlavní autor

RNDr. Marek Komárek – spoluautor

SMS služby s.r.o.

IČO: 067 84 771

V Rovínách 934/40, 140 00 Praha 4

Tel: +420 723 644 867

E-mail: kancelar@sms-sluzby.cz

Web: <http://www.sms-sluzby.cz>

OBSAH

OBSAH	3
POTŘEBA TVORBY STRATEGIE	5
ANALÝZA MĚSTYSE	7
OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ	7
OBYVATELSTVO	8
POPULAČNÍ VÝVOJ	8
STRUKTURA OBYVATELSTVA	8
DOMOVNÍ A BYTOVÝ FOND	11
EKONOMICKÁ SITUACE	12
TRH PRÁCE	12
STRUKTURA EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ	13
INFRASTRUKTURA	14
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	14
DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	15
OBČANSKÁ VYBAVENOST	17
KOMUNITNÍ A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT	18
TURISMUS A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	19

LOKÁLNÍ CESTOVNÍ RUCH	19
LOKÁLNÍ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	20
SPRÁVA MĚSTYSE	21
HOSPODAŘENÍ MĚSTYSE	22
<u>SYSTEMATICKÁ (SWOT) ANALÝZA</u>	<u>24</u>
<u>DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ</u>	<u>26</u>
PARTICIPACE VEŘEJNOSTI NA TVORBĚ STRATEGIE	26
<u>NÁVRHOVÁ ČÁST</u>	<u>33</u>
METODIKA ZPRACOVÁNÍ	33
DLOUHODOBÁ VIZE	34
ROZVOJOVÉ OBLASTI A STRATEGICKÉ CÍLE	35
VYSVĚTLENÍ KARET STRATEGICKÝCH CÍLŮ	36
<u>IMPLEMENTAČNÍ ČÁST</u>	<u>43</u>
PROPOJENOST OPATŘENÍ A AKTIVIT	43
REALIZACE A EVALUACE STRATEGIE	44
<u>ZÁVĚREČNÁ DOLOŽKA</u>	<u>45</u>

POTŘEBA TVORBY STRATEGIE

Na úvod tohoto strategického dokumentu je žádoucí identifikovat potřebu jeho vytvoření. Třemi základními důvody jsou zejména:

- *přirozená potřeba koordinace rozvoje dané oblasti,*
- *orientace v potenciálních (externích) finančních zdrojích a*
- *legislativa.*

Primárním důvodem přípravy nového programu rozvoje je samotná přirozená potřeba vzniku či aktualizace ucelené koncepce rozvoje území. Program rozvoje obce (PRO) představuje zásadní dlouhodobý dokument, který napomůže konkrétnímu zacílení aktivit v nejbližších letech a určí směr budoucího rozvoje městyse. V rámci procesu tvorby dokumentu je standardně realizována diskuse zástupců zpracovatelů s hlavními aktéry rozvoje z veřejného, soukromého i neziskového sektoru s cílem v maximální možné míře v procesu přípravy dokumentu zohlednit jejich dílčí postoje. Tento rozvojový dokument je také podkladem pro sestavování obecních rozpočtů i pro kooperaci se záměry uvedenými v různých nadregionálních koncepčních dokumentech. Další z motivací k pořízení programu rozvoje je zefektivnit využití finančních zdrojů s důrazem na zapracování externích zdrojů. Nabídka dotací je tematicky velmi obsáhlá a vyžaduje efektivní koordinaci. I proto je nutné s dostatečným předstihem definovat rozvojové priority, monitorovat dotační příležitosti ve vztahu k nastaveným rozvojovým prioritám a jednotlivé projekty včas připravit. Mít zpracovaný a zastupitelstvem schválený strategický rozvojový dokument je navíc v případě některých dotací již jednou ze základních formálních podmínek pro jejich čerpání. Obdobně je program rozvoje městyse zásadní i pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v programovém období 2021–2027+.

V neposlední řadě je nutné zmínit také legislativní souvislosti, kdy program rozvoje městyse je zakotven v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Obec dle § 2 tohoto zákona „*pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů*“, dle § 35 v rámci samostatné působnosti uspokojuje „*potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku*“ a dle § 38 je obec např. „*povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku*“. Obec zároveň musí myslet na ustanovení (§ 159) občanského zákoníku, kdy o své území a majetek pečuje jako „*řádný hospodář*“, v rámci čehož lze mj. opětovně zdůraznit potřebu efektivní koordinace dílčích rozvojových aktivit.

ANALYTICKÁ ČÁST

ANALÝZA MĚSTYSE

Obecná charakteristika území

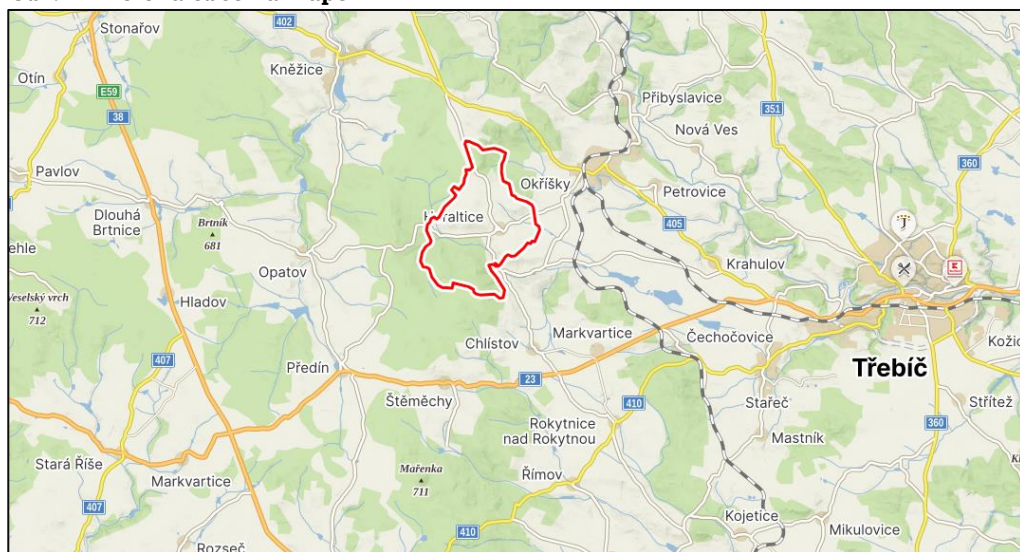
Městys Heraldice se rozprostírá v kraji Vysočina a administrativně patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) Třebíč, od jehož centra je městys vzdálen asi 14 km severozápadním směrem. Spojení s městem Třebíč zajišťují **silnice I/23** a **silnice II/405**. Od krajského města Jihlava jsou Heraldice vzdáleny zhruba 24 km. Katastrem neprochází železniční trať,

nejbližší zastávka je v sousední obci Hvězdoňovice či Okříšky (cca 4 km). Obecně je časová dostupnost těchto měst na dobré úrovni.

Katastrální území o **celkové výměře 702,34 ha** se skládá ze dvou místních částí – Heraldice a Podheraldice – a žije zde **368 obyvatel** (ČSÚ k 1.1.2023). Z hlediska počtu obyvatel se Heraldice řadí spíše k nadprůměrně velkým obcím v rámci příslušného kraje i ORP. Hustota osídlení je 52,4 obyv./km², což je méně, než průměr ORP (88-97 obyv./km²).

Městys leží na území **Křižanovské vrchoviny**, pro kterou je typický mírně zvlněný reliéf s vnitřní výškovou členitostí 150 až 300 m. Průměrná nadmořská výška městyse se pohybuje kolem 559 m n. m., nejvýraznějšími geomorfologickými útvary jsou Kobylí kopec 671 m n.m. a Kamenný vrch 635 m n.m. Území je charakteristické vyváženým zastoupením zemědělské (54 %) a nezemědělské půdy (46 %), kdy největší podíl zaujímá orná půda (43,6 %). Dalším nejzastoupenějším druhem pozemku jsou lesní porosty, které tvoří 41,2 % celkové výměry katastru.

Obr. 1 – Poloha obce na mapě

zdroj: mapy.cz

Shrnutí kapitoly:

- **Blízkost napojení na ORP Třebíč i krajské město Jihlava.**
- **Vyvážené zastoupení zemědělské a nezemědělské půdy.**

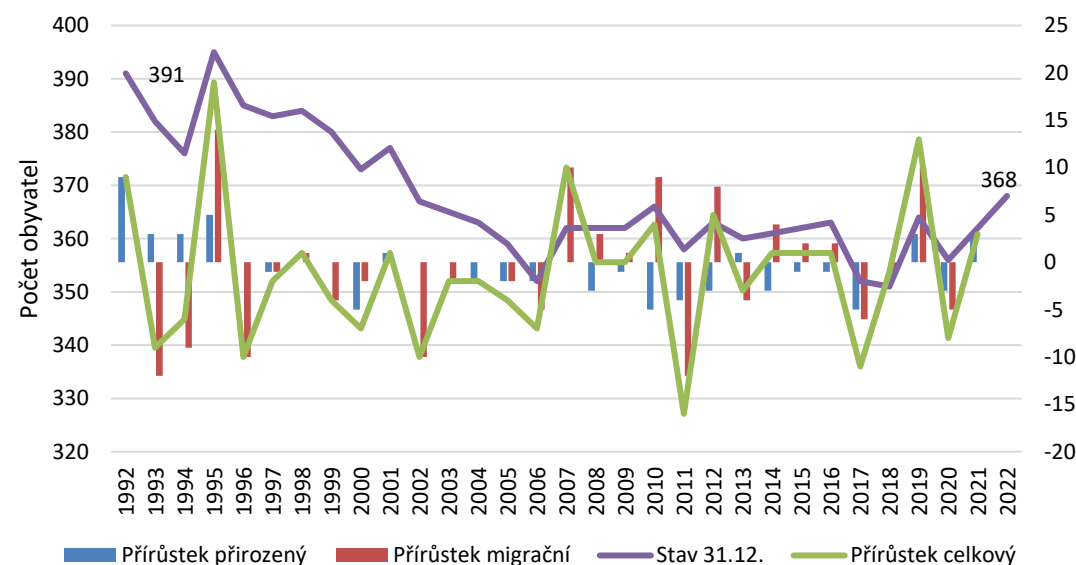
Obyvatelstvo

Populační vývoj

K poslednímu dni roku 2022 žilo v obci **368 obyvatel s trvalým bydlištěm**. Z vývoje obecní populace za posledních 30 let vyplývá strmě klesající charakter populačního vývoje do roku 2007. Následuje třináctileté období nesourodého vývoje, které je zakončeno oživením v roce 2020. Index změny počtu obyvatel mezi roky 1992 a 2022 dosahuje hodnoty 0,94. Za poslední tři dekády tak **populace klesla o 6 %**. Graf 1 ukazuje, že nejvíce dynamický vývoj nastal mezi roky 1994-1995, kdy se do městyse ve velkém stěhovali noví obyvatelé. Podobný vývoj, byť ne tak dynamický, lze pozorovat i v roce 2019, přičemž stejně jako na celostátní úrovni, tak i zdejší **populaci ovlivňuje více migrační chování lidí** než přirozená obměna populace. Nejvíce jedinců se na území městyse přistěhovalo v letech 1995 (17 osob), avšak i v nedávných letech patřila obec mezi vyhledávané lokality k bydlení (v roce 2012 celkem 13 přistěhovalých osob). Naproti tomu hodnoty přirozeného příbytku/úbytku obecní populace se dlouhodobě nacházejí převážně v záporných číslech. Do budoucna lze očekávat další **mírné navyšování počtu lidí** žijících na území městyse. Okresní centrum Třebíč je navíc dobře dostupné. Dle územního plánu se na území městyse vyskytuje několik potenciálních rozvojových ploch pro bydlení. Obec nevlastní pozemky vhodné pro výstavbu.

Graf 1 – Vývoj počtu obyvatel ke dni 31.12.

zdroj: ČSÚ

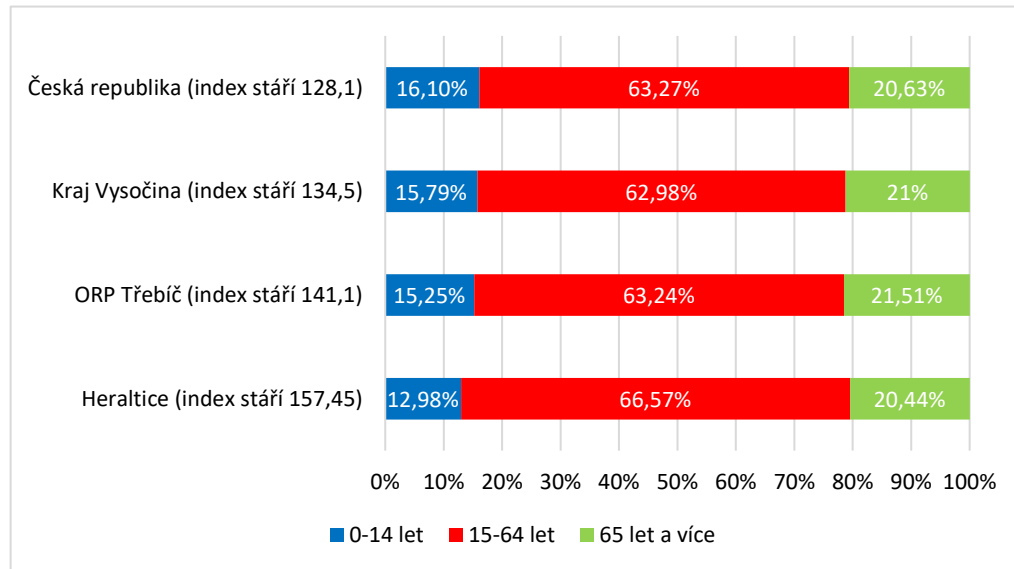

Struktura obyvatelstva

O demografickém stavu obce kromě samotného počtu obyvatel velmi dobře vypovídá i věková struktura obyvatelstva, která dále předurčuje socio-ekonomické charakteristiky celého území. Ze srovnání populací na lokální, mikroregionální, krajské a celostátní úrovni je zřejmé, že v obci žije **starší populace**, než je průměr ČR. To je jednak způsobeno větším podílem lidí v postproduktivním věku, tj. osoby nad 65 let, kdy zde tento podíl dosahuje 20,44 %. Současně v Heraldicích nedosahuje podíl lidí v mládežnickém věku, tj. osoby do 14 let, takového

zastoupení jako v případě státního či krajského průměru. Nižší podíl dětí lze dát do souvislosti se slabší aktivitou městyse v oblasti rozvoje bydlení, kdy se území v posledních letech nestalo příliš vyhledávaným místem pro mladé rodiny. To dokazují i další demografické ukazatele jako např. **index stáří**, který pro Heraldice vycházel v roce **2021 kolem hranice 157,4**, čili na sto dětí připadalo 157 seniorů. Pozitivní vývoj nastal **v roce 2022**, kdy index **poklesl na hodnotu 138,5**, tj. dochází k **omlazení obecní populace**. Na základě indexu stáří lze usoudit jaké municipality jsou ovlivňovány **suburbanizačním procesem** a Heraldice jsou částečně takovým příkladem, kdy zde nalézají domov mladé rodiny z regionálních center a větších měst, která jsou z městyse dobře časově dostupná. To prokazuje

Graf 2 – Porovnání věkových struktur obyvatelstva ke dni 31. 12. 2021

zdroj: ČSÚ

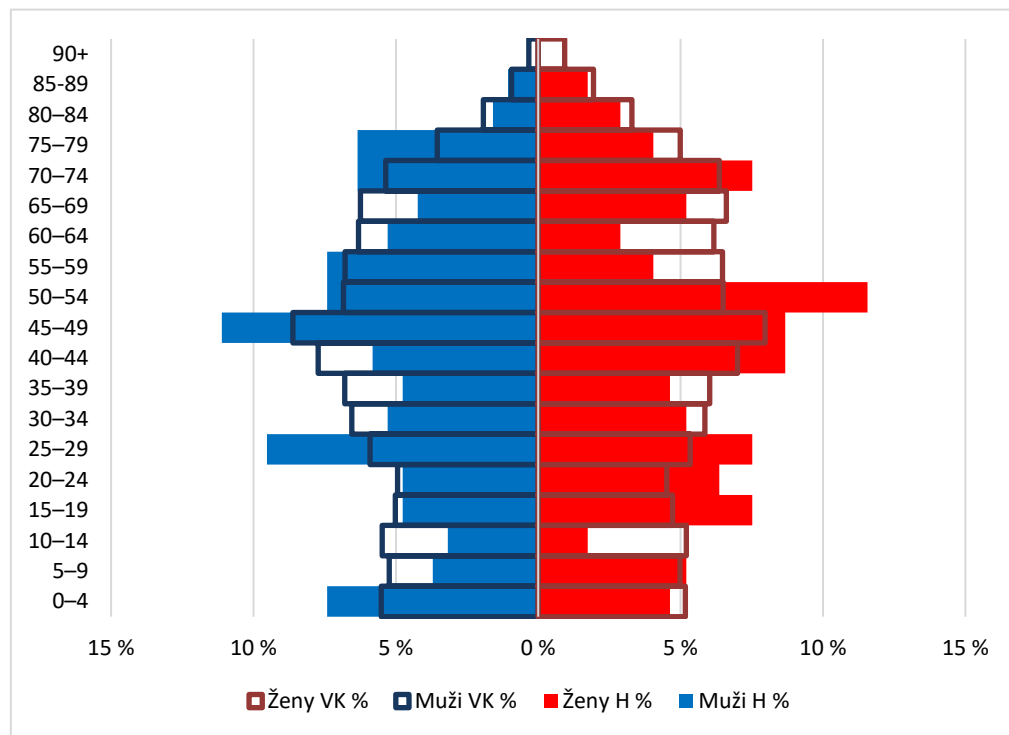
i **časová řada indexu stáří**, jehož hodnota se v případě Heraldic **od roku 2014 snižuje**. Obec nicméně prozatím stále vykazuje horší hodnoty ve srovnání s hodnotami kraje a ORP.

Česká populace čelí v posledních desetiletích trendu demografického stárnutí, tento trend se potvrzuje i v případě kraje. Kraj Vysočina patří v průměru ke starším krajům v rámci celé České republiky, v roce 2020 byla hodnota indexu 132,8, o rok později se index navýšil na 134,5.

Co se týče zastoupení jednotlivých věkových skupin, k nejsilněji zastoupeným patří u žen generace 70. let 20. století, tj. osoby ve věku 50 až 54 let, u mužů pak obdobně jako v případě krajské úrovně, je nejsilnější skupinou segment 45-49 let. Z genderového hlediska převládají na obecní úrovni muži. Věková pyramida městyse je oproti kraji méně stacionární a výrazněji nevyrovnaná. Ve srovnání s jinými územními celky nicméně vykazuje nižší zastoupení mladší generace do 15 let, díky čemuž je index stáří i průměrný věk vyšší než u jiných obcí. Pro místní populaci nicméně rovněž platí, že v nadcházejících 10 letech do seniorského věku nevstoupí významně zastoupené ročníky (viz *Graf 3*). Díky probíhající suburbanizaci lze v budoucnu očekávat přetrvávající zájem o bydlení v obci lidí chystajících se založit rodinu, tj. osoby kolem 30. věku života.

Graf 3 – Věkové pyramidy obce a kraje k 31. 12. 2021

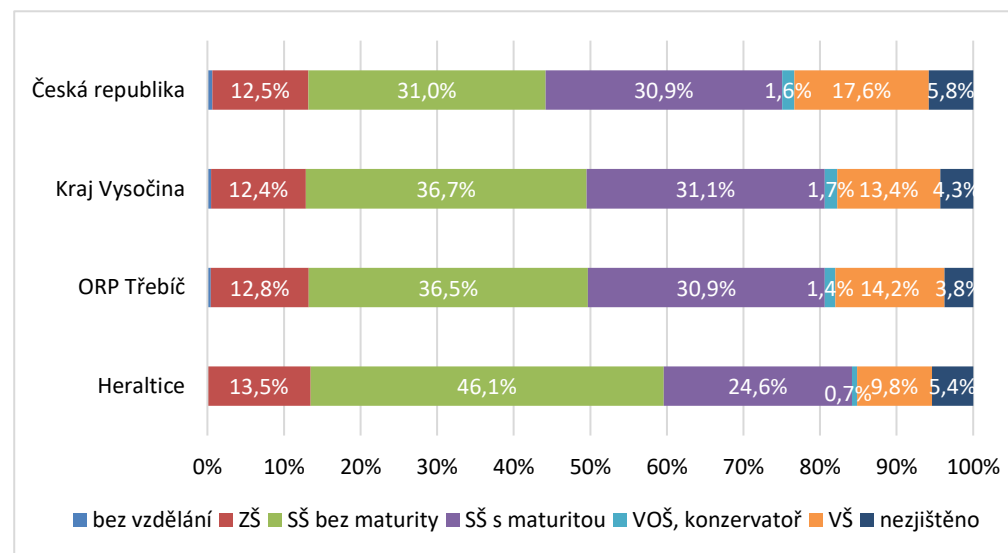

zdroj: ČSÚ

Jedním z předpokladů úspěšného sociálního a ekonomického rozvoje je lepší vzdělanostní struktura obyvatelstva. Struktura populace dle nejvyššího dosaženého vzdělání (viz Graf 4) u obyvatel starších 15 let byla zjišťována v rámci Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2021 (dále jen SLDB 2021). Vzdělanost napovídá o kvalitě lidských zdrojů daného území. Ze srovnání vzdělanostních charakteristik vyplývá, že nejzastoupenější na všech úrovních včetně obecní je skupina lidí s dokončeným středním vzděláním včetně vyučení (bez maturity). Na municipální úrovni je však

tato skupina výrazněji zastoupena (46,1 %), naopak podíl osob s vysokoškolským vzděláním je 9,8 %, což je méně než v rámci ORP, kraje, i ČR. V obci nežije žádná osoba bez vzdělání.

Graf 4 – Vzdělanostní struktura populace 2021

zdroj: ČSÚ

Shrnutí kapitoly:

- Dlouhotrvající trend poklesu počtu obyvatel, s oživením v posledních letech.
- Starší demografické složení ve srovnání s vyššími celky.

Domovní a bytový fond

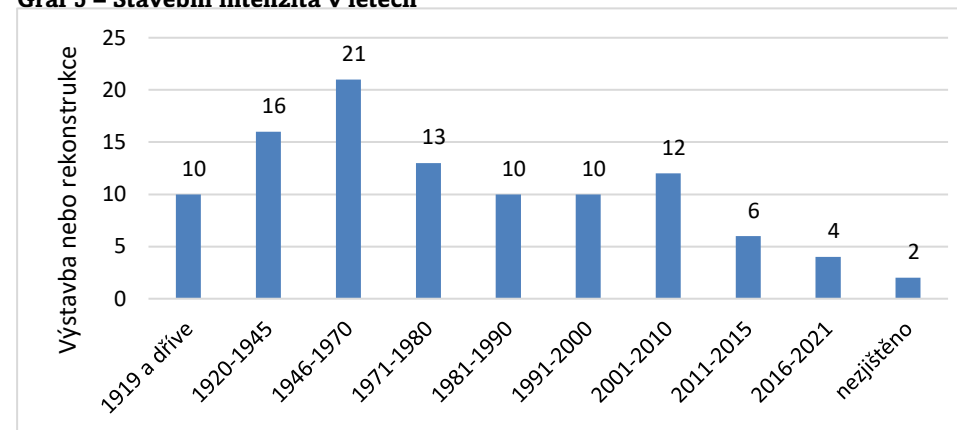
Na základě dat z posledního SLDB v roce 2021 tvořilo domovní fond v obci Heraltice **137 domů**, ve kterých bylo evidováno 176 bytů. Domovní fond tvoří převážně rodinné domy vlastněné fyzickými osobami. Z výše uvedeného je trvale obydleno 115 bytů. **Obec disponuje bytovým fondem**, momentálně vlastní 5 bytů. Majetek městyse dále tvoří např. budova ZŠ a MŠ včetně k ní přiléhajícího areálu, budova obecního úřadu, kulturní dům, bývalý zámek či obecní posilovna.

Stavební intenzita v obci byla za posledních 30 let nejvyšší v období mezi lety 2001-2010, kdy se postavilo 12 domů. V období od roku 2011 do současnosti vzniklo dalších 12 nových domů. Na území se nachází potenciální rozvojové plochy pro bydlení (viz. územní plán), které ovšem nejsou v majetku městyse. Další variantou rozvoje bydlení je prostřednictvím rekonstrukce zámku vznik dalších bytových jednotek.

Shrnutí kapitoly:

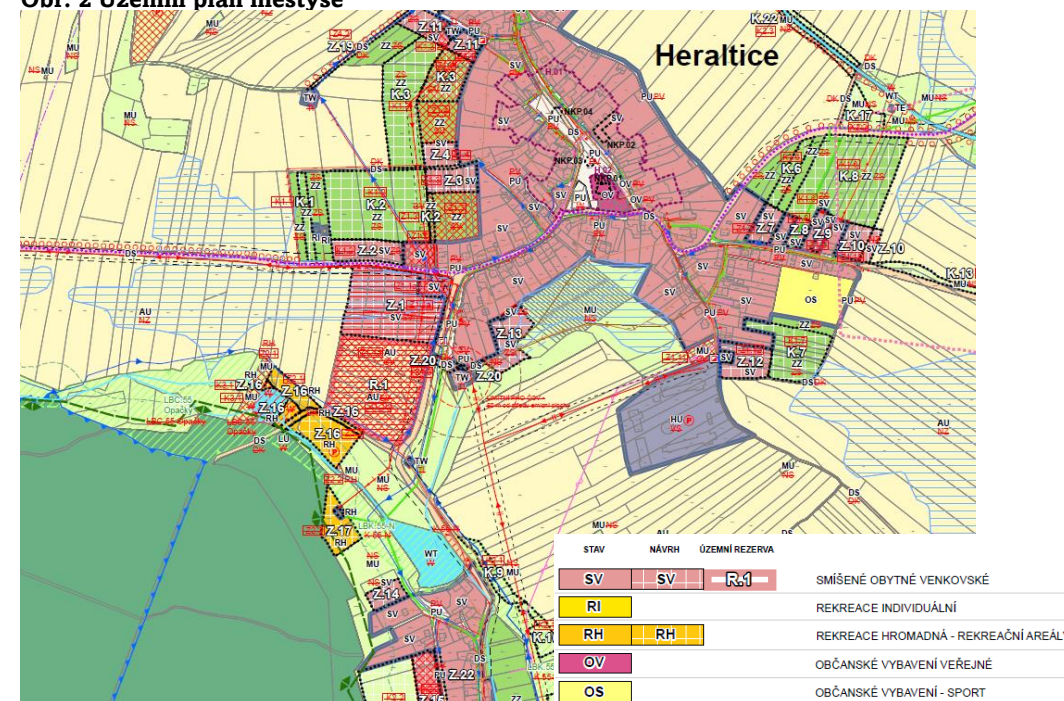
- Na území se nacházejí rozvojové plochy pro bydlení.
- Obec vlastní 5 bytů. Příležitost vybudování dalších jednotek.

Graf 5 – Stavební intenzita v letech

zdroj: ČSÚ

Obr. 2 Územní plán městyse

Ekonomická situace

Trh práce

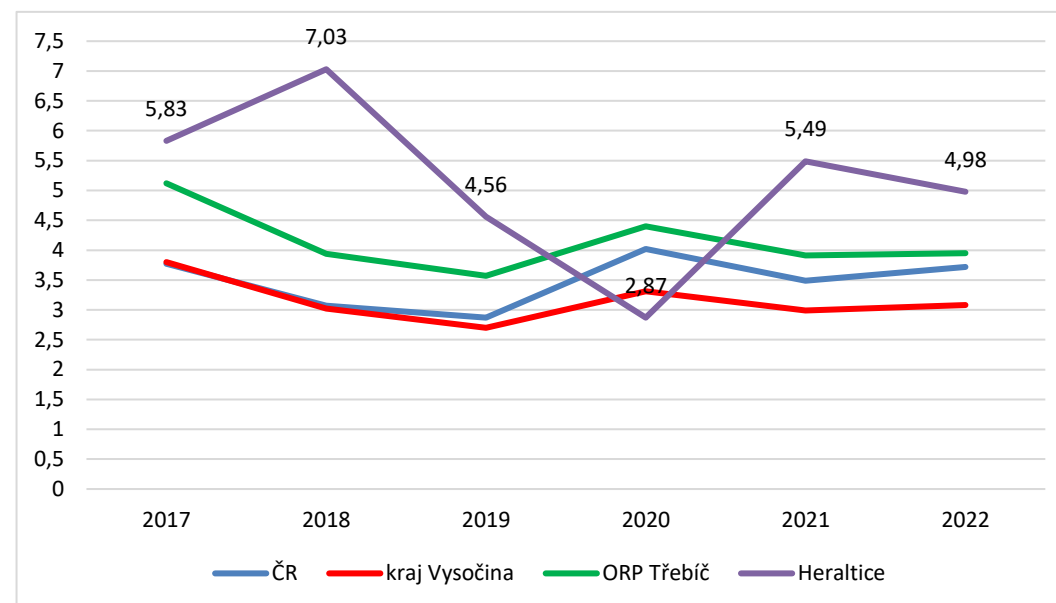
Situaci na trhu práce charakterizuje podíl nezaměstnaných osob v období 2017–2022 (viz *Graf 6*). Situace na lokální úrovni je ve srovnání s ostatními územními celky mnohem

více ovlivnitelná i drobnými změnami na trhu práce, což je

zřejmé i z vývoje podílu nezaměstnaných osob v obci Heraltice, pro které jsou typické prudké změny. V případě sledování tohoto indikátoru v daném období platí, že na vývoj vyšších řádovostních úrovních měly vliv především celostátní ekonomická konjunktura (od roku 2015 do 2019) a následně ekonomické dopady celosvětové pandemie COVID-19 (od roku 2019). Situace v nezaměstnanosti na obecní úrovni nicméně klesala i mezi lety 2019 a 2020. Ovšem ani lokální pracovní trh není uchráněn od trendu zvyšujícího se podílu nezaměstnaných osob, což souvisí s ekonomickými dopady tzv. krize cen energií, kdy kvůli vysokým nákladům některé podniky omezují výrobu. Dynamika tohoto trendu rovněž napovídá o struktuře zaměstnanosti, kdy nejzranitelnější jsou v tomto ohledu pracovní pozice s nižší přidanou hodnotou. Vývoj na trhu práce mezi roky 2021 a 2022 napovídá, že obec těmito negativními dopady je rovněž ovlivněna. **Dlouhodobě dosahuje nezaměstnanost v obci výrazně vyšších hodnot**, než činí průměr v celém kraji nebo v ČR, výjimkou je pouze rok 2020, kdy podíl nezaměstnanosti dosáhl

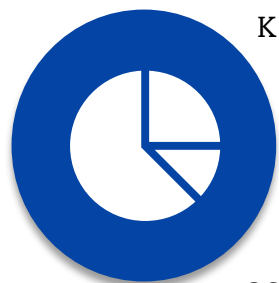
svého minima (2,87 %). V posledním sledovaném roce 2022 se podíl nezaměstnanosti pohyboval na úrovni 4,98 %.

Graf 6 – Vývoj podílu nezaměstnaných osob (v %) ke dni 31.12.

zdroj: ČSÚ

Struktura ekonomických subjektů

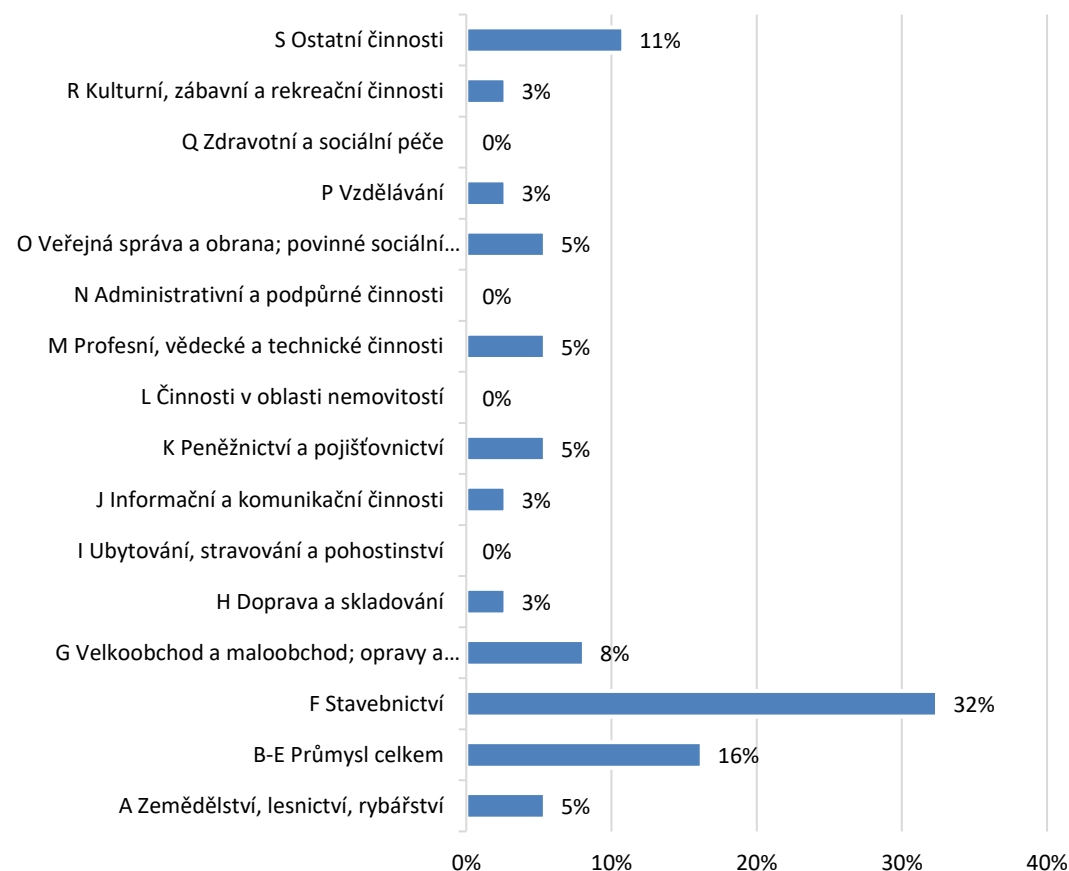
K poslednímu dni roku 2022 bylo v obci evidováno **72 ekonomických subjektů**, přičemž **51 %** z nich **vykazovalo dlouhodobou aktivitu**. Dle právní formy podnikání tvořily **81 %** subjektů se zjištěnou aktivitou **fyzické osoby**, které nejčastěji podnikaly dle živnostenského zákona, tzv.

OSVČ. Z hlediska převažující činnosti (viz Graf 7) nejvíce místních ekonomických subjektů provozuje své aktivity ve **stavebnictví** (32 %). Významněji zastoupeny jsou rovněž podniky z oblastí průmyslu (16 %), ostatní oblasti nedosahují ani 10% zastoupení. Struktura firem dle počtu zaměstnanců napovídá, že většina ekonomických subjektů je bez zaměstnanců nebo poskytuje práci maximálně 19 osobám. V obci nesídlí žádný větší zaměstnavatel.

Shrnutí kapitoly:

- **Lokální pracovní trh je v horším stavu, než činí průměr kraje, ORP i ČR.**
- **Lidé za práci dojíždí do regionálního centra.**
- **Ekonomické subjekty nejčastěji podnikají ve stavebnictví.**
- **V obci nesídlí větší firmy.**

Graf 7 – Struktura ekonomických subjektů dle odvětví k 31.12. 2022

Infrastruktura

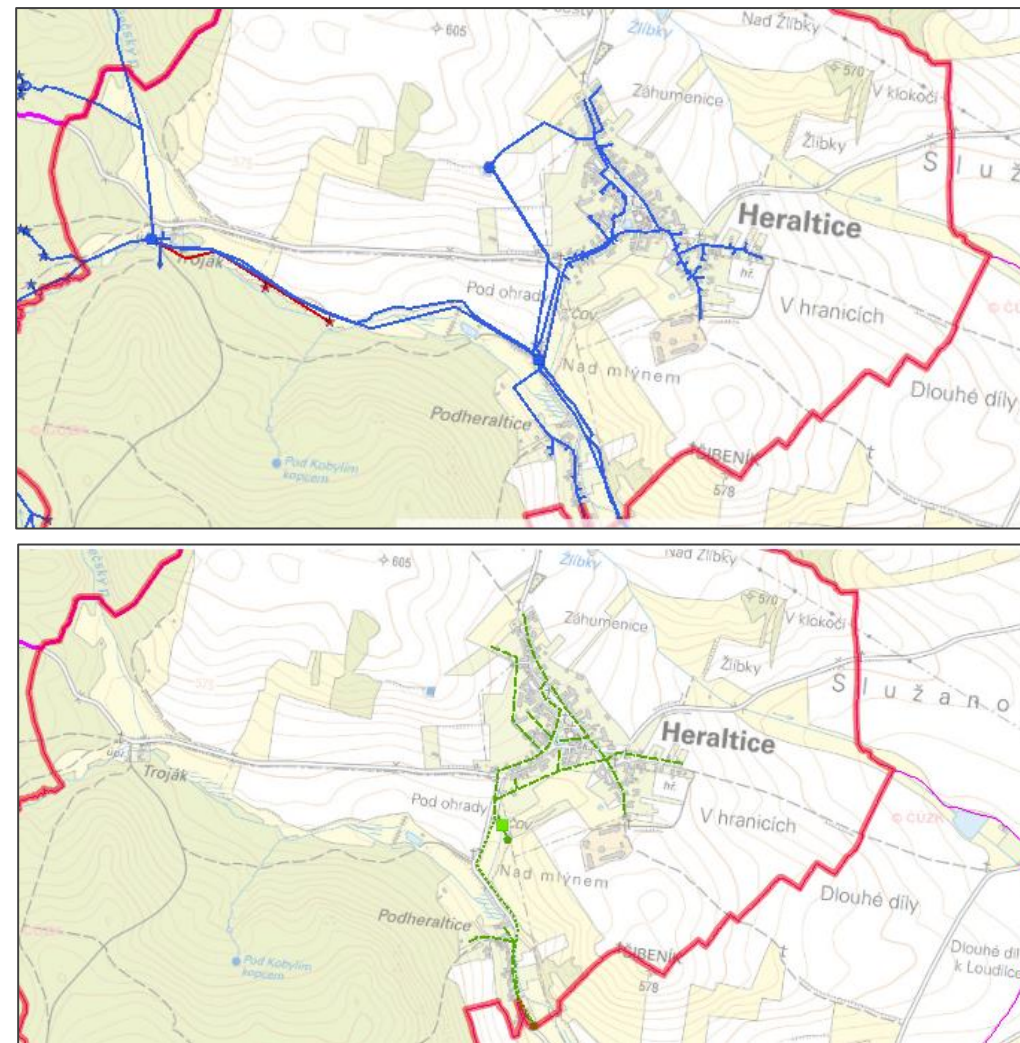
Technická infrastruktura

Ze základní technické infrastruktury má městys od roku 2015 **vybudovanou oddílnou kanalizační síť**, na kterou je připojena většina zastavěného území. Splašková kanalizace je napojena na **centrální čistírnu odpadních vod**, jež byla v roce 2019 navýšena na kapacitu 400 EO. Provozovatelem ČOV je Vodárenská akciová společnost, a.s.

Městys **má vybudovaný veřejný vodovod** zásobený z vlastního vodojemu Heraltice 150 m³ (592,0 / 588,0 m n.m.), plněného čerpáním z tzv. heraltického přívaděče z oblastního vodovodu Třebíč. Stávající stav zásobování pitnou vodou je vyhovující, do budoucna nejsou navrženy žádné zásadní změny. I vzhledem k dobremu technickému stavu vodovodní sítě se výhledově předpokládá pouze částečná obnova (rekonstrukce) vodovodní sítě včetně souvisejících objektů. Dále bude uvažována dostavba vodovodní sítě v lokalitách, kde dosud není vybudována. Jedná se o výhledové aktivity, které prozatím, vzhledem k nízké potřebnosti, nejsou prioritní.

Co se týče zásobování teplem a energiemi, obec **je plynofikována** STL rozvodem plynu. Severní částí řešeného území prochází nadzemní trasa vedení VN 110 kV.

Městys je obsluhován vzdušnými trasami VN 22kV. Do městyse **není zaveden optický kabel**.

Obr. 3 Vodovodní (nahore) a odpadní síť (PRVK Vysočina, 2019)

Lampy **veřejného osvětlení** budou postupně modernizovány a doplňovány za ekonomicky a ekologicky šetrnější svítily. Z hlediska energetické soběstačnosti je možné umístění zařízení pro získání OZE (zejm. FVE na budovách atp.), které by byly realizovány mj. v rámci modernizace budov (zejm. nezbytné rekonstrukce střech atp.).

Dopravní infrastruktura

Z pohledu dopravní polohy se Heraltice nachází v relativně výhodné lokalitě, jelikož území městyse leží v blízkosti okresního města Třebíč, do kterého cesta trvá zhruba 17 minut jízdy autem. Územím městyse neprochází žádná silnice I. ani II. třídy, nejbližší napojení na silnici I/23 je vzdálené cca 4,5 km. Silnice I/23 zajišťuje obci dobré napojení na regionální centra Telč a Třebíč, zároveň, jelikož nezasahuje do části zastavěného území, nezatěžuje obec hlukovým ani jiným znečištěním. S ohledem na absenci silnic I. a II. třídy je tak dopravní síť tvořena silnicemi III. tříd (III/4056 Nová Brtnice – Heraltice – Rokytice nad Rokytou, III/4057 Okříšky – Heraltice a III/4028 Opatov – Heraltice) a místními a účelovými komunikacemi. Co se týče technického stavu většina komunikací se nachází **převážně v uspokojivém, místy v horším až havarijním, stavu**. Nevyhovující stav komunikací je především v místní části Podheraltice, velmi úzká a nebezpečná je i komunikace mezi Heralticemi a Podheralticemi. Jako problematická se ukazuje bezpečnost na komunikacích, zejména **rychlost projíždějících vozidel** a **absence přechodu pro chodce u ZŠ a MŠ**. Z hlediska bezpečnosti

dopravního provozu městys usiluje o zkvalitňování a zvyšování bezpečnosti a plynulosti pěšího a cyklistického provozu, a to jak prostřednictvím investic do modernizace stávajících úseků, tak do výstavby nových. Městys je dostatečně osvětlen lampami veřejného osvětlení. Záměrem je snížit energetickou náročnost veřejného osvětlení skrze investice do úspornějších svítidel.

Obr. 4 Místní komunikace v obci

Katastrem městyse **neprochází železniční trať**, nejbližší zastávka je v sousední obci Okříšky (cca 4 km) na trati č. 240, spojující krajská města Brno a Jihlavu. Obec je dobře obsluhována **veřejnou autobusovou dopravou** lokálního charakteru, jenž zajišťuje společnost TRADO-BUS, s.r.o. V obci se nacházejí 2 autobusové zastávky (Podheraltice a Heraltice). Autobusy zajišťují spojení se sousedními obcemi,

kterými jsou např. Okříšky (5 min), Kněžice (8 min), Pokojovice (10 min), ale i s krajským městem Jihlava (30-40 min, v závislosti na konkrétní zastávce) či ORP městem Třebíč (20-30 min). Z oblasti dopravy je nutné zmínit i dopravu v klidu. Omezený počet parkovacích stání je u hřbitova, v centrální části městyse ale parkovací stání scházejí. Nezbytností je řešení parkovacích míst u mateřské a základní školy, která se nachází u hlavní silnice.

Shrnutí kapitoly:

- **Obec má vybudovanou základní technickou infrastrukturu. Vodovod i kanalizace s ČOV je v dobrém stavu.**
- **Některé komunikace vyžadují opravu.**
- **Dobrá časová dostupnost větších center v regionu, obsluha autobusem je na dobré úrovni.**
- **Problém s bezpečností provozu a parkování u školy.**

Občanská vybavenost

Městys je zřizovatelem **Základní a mateřské školy Heraldice**. Budova školy (čp. 80) stojí u hlavní komunikace směrem na obec Okříšky. Škola je dvojtřídní s kapacitou max. 38

dětí, ve které jsou vyučováni žáci 1. – 5. ročníku. Od roku 2000

je MŠ součástí základní školy. Školka je dvoutřídní a disponuje kapacitou max. 34 dětí. Školská zařízení navštěvují jak místní děti, tak děti z Hvězdoňovic a Pokojovic, kterým městys zajišťuje svoz. Dále je součástí areálu školní družina pro 25 dětí a školní jídelna (čp. 21). Školní jídelna zajišťuje stravování dětí nejen z MŠ a ZŠ Heraldice, ale i některých žáků ZŠ Okříšky bydlících v Heraldicích, žáků středních škol i zaměstnanců školy. V roce 2004 proběhla celková rekonstrukce objektu, díky které může jídelna nabízet své služby i dalším strávníkům z okolních obcí (Pokojovice, Hvězdoňovice). Budova školy vyžaduje opravu střechy i fasády. Uvnitř budovy je výhledově žádoucí investice do gastro-vybavení kuchyně a jídelny. Gymnázia, učiliště, střední i vyšší odborné školy jsou v nedaleké Třebíči a Jihlavě.

Ze zdravotnických ani sociálních služeb se přímo v obci nenachází žádné zařízení, za těmito službami musí občané Heraldice do Okříšek nebo Třebíče. Z dalších služeb základní občanské vybavenosti je zde možnost využít služby **obchodu, knihovny, posilovny a sauny** nebo **hostince**.

Základ sportovní infrastruktury tvoří sportovní areál, jehož součástí je **fotbalové hřiště** s kabinami, které prošly nedávnou rekonstrukcí. Fotbalová plocha vyžaduje

vyrovnání terénu, mezi brankami je výškový rozdíl 2 m, rovněž chybí zavlažování i osvětlení. Uvažováno je rozšíření sportovní nabídky o víceúčelové hřiště, které by mohlo vzniknout v prostorech stávajícího sportovního areálu, a které by rozšířilo sportovní nabídku o nové aktivity, jako např. o volejbal, nohejbal, tenis nebo basketbal. V obci se dále nachází jedno **dětské hřiště**.

Pro návštěvníky městyse se na území nachází **hasičské muzeum**, které v obci působí od roku 2004 a je zřizováno sborem dobrovolných hasičů Heraldice. Muzeum je umístěno v domě čp. 1, který dříve sloužil jako školní jídelna s kuchyní.

Na různých místech po obci jsou k dispozici nádoby na plast, sklo, papír. Městys dále provozuje obecní kompostárnu. Jednou ročně je prováděn svoz nebezpečného odpadu. Sběrný dvůr zde není. Plánované je rozšíření nádob na separovaný odpad (např. oleje, oděvy).

Shrnutí kapitoly:

- **Městys zřizuje základní a mateřskou školu.**
- **Ze základních služeb v obci chybí zejména odpovídající nabídka zdravotních služeb.**
- **Dobrá dostupnost služeb a občanské vybavenosti v Třebíči.**

Komunitní a společenský život

Společenský program je nedílnou součástí života v každé obci. Hlavními nositeli komunitního života je samotná obec ve spolupráci s dalšími místními aktéry. K informování o chystaných akcích během roku slouží jednak webové stránky anebo sociální síť. Dějištěm venkovních společenských akcí je travnaté fotbalové hřiště. Zde se konají např. akce jako dětský den. Hřiště je v majetku městyse, která jej poskytuje k užívání TJ Sokol Heraltice.

Vnitřní události se pak nejčastěji konají v prostorech **kulturního domu**, jehož vnitřní prostory prošly nedávnou rekonstrukcí. Vyžadována je i energeticky orientovaná modernizace objektu, která by snížila náklady na provoz tohoto zařízení, včetně zateplení fasády a rekonstrukce střechy objektu.

Na poli organizovaného sportu je důležitým aktérem **TJ Sokol Heraltice**, který v obci působí historicky již od roku 1962 TJ sdružuje fotbalový oddíl, který hraje okresní soutěže. Dále pořádá fotbalové turnaje a podílí se na organizování kulturních i sportovních akcí. Společně s hasiči se střídá na organizaci plesu, pořádají dětský den, soutěž v ping-pongu a nohejbale.

Další organizací je **Sbor dobrovolných hasičů Heraltice**, který má aktuálně cca 125 členů. Sbor vlastní historickou techniku a provozuje hasičské muzeum. Sbor se účastní ukázek historické techniky a techniky hašení po nejrůznějších akcích v okolí, podílí se na kulturních akcích v obci, zajišťují ples, masopust, zabíjačku,

stavění a kácení máje, mikulášské nadílky. Hasiči reprezentují městys v požárním sportu a členové zásahové jednotky zajišťují všeobecnou bezpečnost v území. Hasiči disponují požární zbrojnicí, která umožňuje skladování požární techniky a vybavení. Na nabídce společenských aktivit se spolupodílí i **místní škola a knihovna**. ZŠ a MŠ Heraltice se spolupodílí zejm. na aktivitách pro děti, jako je např. plavání, hrabání listí na návsi, výuka na dopravním hřišti aj. Další zájmové organizace v městysi nepůsobí.

Shrnutí kapitoly:

- **Prostory pro konání společenských akcí vyžadují modernizaci.**
- **V obci působí méně organizovaných uskupení, sportovní i společenský život je na dobré úrovni s předpokladem pro další rozvoj.**
- **Nižší zapojení občanů do spolkového a společenského života.**

Turismus a životní prostředí

Lokální cestovní ruch

Z kulturně-historických atraktivit patří mezi největší památky v obci původně gotický **kostel sv. Jiljí** ze 14. století a Římskokatolická farnost. Z dalších staveb se na území městyse nachází několik sakrálních památek, mezi které patří hřbitov, kříže, a další drobné objekty jako sochy světců. Ve středu obce se nachází **hasičské muzeum**, které bylo uvedeno do provozu v roce 2004. Muzeum je zřizováno sborem dobrovolných hasičů a slouží k uchování historických požárních exponátů a prostředků.

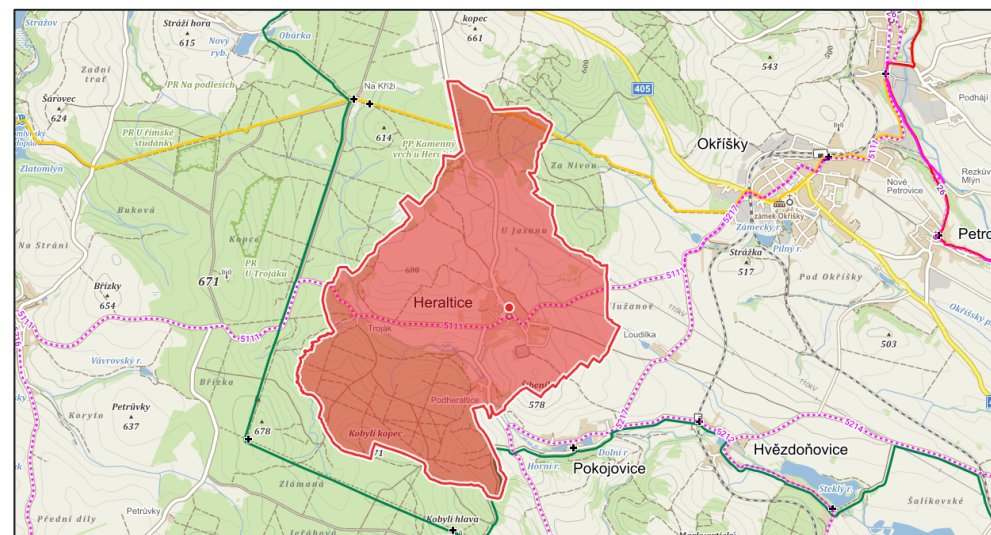
Obr. 5 Socha sv. Floriána

Územím nevede žádná naučná stezka. Jižním a severním okrajem katastru prochází dvě značené turistické trasy, které nicméně nezasahují do zastavěného území, ani nepropojují místní atraktivity či prvky občanské vybavenosti. V území je několik polních a lesních cest, studánky a

další malé vodní nádrže, podél kterých prozatím nevede žádná, turisticky značená, stezka. Nabízí se vedení turistických stezek podél těchto vodních ploch a cest, případně obnovení starých polních, resp. lesních cest.

Obr. 6 – Turistická mapa

Na severním okraji území se nachází **přírodní památka Kamenný vrch** o rozloze 2,6 ha, který je domovem několika kriticky ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Územím prochází cyklotrasa č. 5111 Čichov – Přibyslavice, jiné cyklotrasy ani cyklostezky územím nevedou. Výhledově se nabízí jejich rozvoj a propojení městyse se sousedními obcemi i nemotorovou dopravou. Z hlediska možnosti ubytování je zde nedaleko Ramachova rybníku **turistická základna** s 20 stany s podsadami.

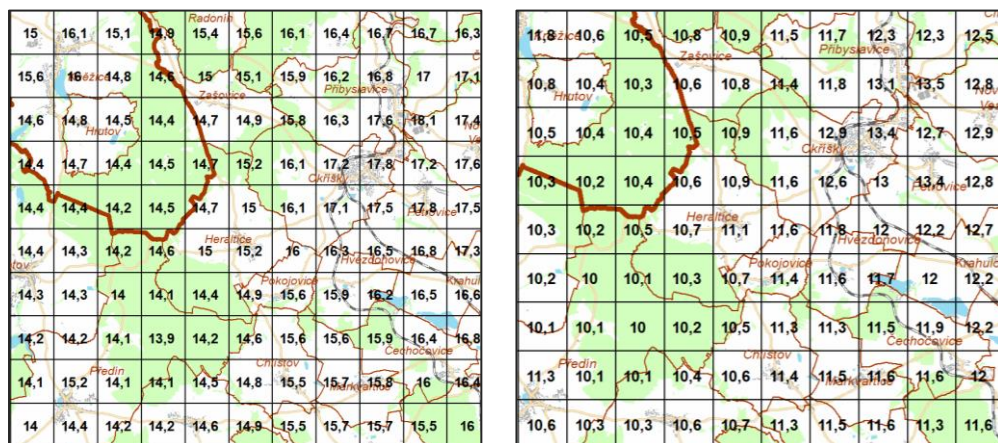
Lokální životní prostředí

Z hlediska kvality lokálního životního prostředí patří celá oblast Heraltic mezi území s menším množstvím srážek.

Průměrné meziroční úhrny srážek se pohybují v rozmezí 500-550 mm, přičemž v průměr v Česku činí asi 700 mm.

Projevy dlouhotrvajícího sucha zde nejsou výrazné, nicméně vzhledem k probíhajícím globálním změnám klimatu může nedostatek vodních zdrojů patřit k hlavním environmentálním rizikům. Řešené území není ohroženo povodňovým rizikem. V případě přívalových dešťů zde nehrozí zaplavení obývaných nemovitostí.

Obr. 7 – Roční průměr koncentrace $[\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}]$ PM₁₀ (vlevo) a PM_{2,5} (vpravo) (2017–2021)

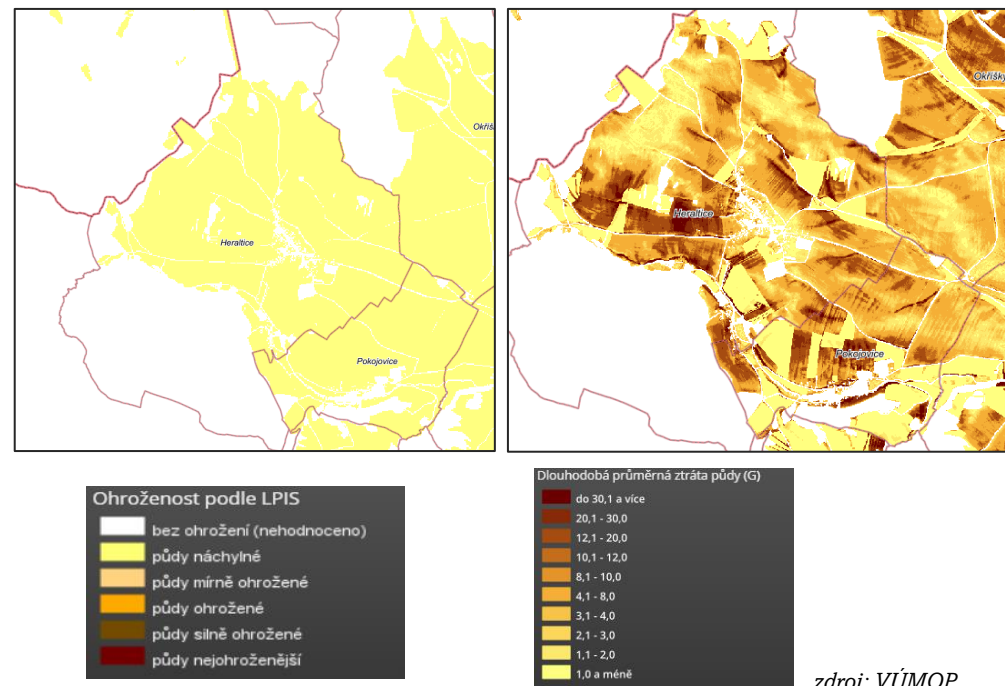

zdroj: Český hydrometeorologický ústav

Podle mapy znečišťovatelů se v území nevyskytuje žádný potenciální znečišťovatel. Rizikovější znečišťovatelé se nacházejí až v sousedních Přibyslavicích.

Imisní limity, stanové zákonem o ochraně ovzduší, zde nejsou překračovány. Z Obr. 7 je patrné, že ve srovnání se sousedními obcemi je situace se znečišťujícími

Obr. 8 - Větrná eroze (vlevo) a vodní eroze (vpravo) v roce 2022

zdroj: VÚMOP

látky PM₁₀ a PM_{2,5} na nepatrně lepší úrovni. Z těchto zdrojů znečištění je nejpodstatnější nárazové vytápění budov fosilními palivy. Vzhledem k absenci velkokapacitní silnice není oblast zatížena hlukovým ani prašným znečištěním. Nejbližším zdrojem znečištění je doprava na komunikaci I/23 a blízkost krajského města.

Koeficient ekologické stability (KES) dosahuje hodnoty 1,08, což charakterizuje krajinu v **území katastru městyse jako vcelku vyváženou**, v níž jsou

technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami, důsledkem je i nižší potřeba energo-materiálových vkladů. V území se vyskytují místa se zvýšeným rizikem vodní eroze, z hlediska větrné eroze půdy ohrožené takřka nejsou.

Z geologického hlediska patří Heraltice k Českému masivu, jehož hlavními horninami jsou kamenité až hlinito-kamenité sedimenty. Nejbližší okolí sídel tvoří zemědělská půda, za níž je rozsáhlé zalesněné území, které sídlo obklopuje ze severu západu a jihu. Jedná se převážně o hospodářské lesy. V komplexu lesů severně od Heraltic pramení Stařečský potok, který teče po jihozápadním okraji lesů a protéká Podheralticemi. Územím protékají další tři drobné vodní toky. Na území městyse je vymezená lokalita výskytu zvláště chráněných druhů, vázaná na přírodní památku Kamenný vrch. Územním plánem jsou vymezeny prvky lokálního ÚSES. V území se dále nachází Ramachův rybník a pár drobných vodních nádrží.

Shrnutí kapitoly:

- **Cestovní ruch v území není příliš rozvíjen. Absence hlavních turistických atraktivit.**
- **Krajina v území je vyvážená v souladu s dochovanými přírodními strukturami.**
- **Oblast vykazuje příznivé hodnoty roční průměrné koncentrace PM_{10} a $PM_{2,5}$. V území nesídlí potenciální znečišťovatelé.**

Správa městyse

Městys Heraltice je územně samosprávním subjektem se základní působností. Hlavním obecním orgánem je **7členné zastupitelstvo**. V oblasti samosprávy je zastupitelstvo městyse hlavním samosprávným orgánem, rozhoduje usnesením a může přijímat obecně závazné vyhlášky. Ze zákona jsou povinně zřízeny finanční a kontrolní výbory. Obec je oficiálním zřizovatelem také pro základní a mateřskou školu.

K informování občanů o dění v obci slouží webové stránky, kde se např. nalézají usnesení ze zasedání zastupitelstev, kalendář akcí, souhrnné informace o místních poplatcích a mnoho dalších informací. O dění v obci se místní mohou dozvědět také ze **sociálních sítí**, kde obec informuje o aktuálních i nadcházejících událostech.

Heraltice jsou zapojeny do mikroregionální spolupráce. Obec je součástí **Místní akční skupiny** (dále jen MAS) **Podhorácko**. MAS funguje na principu "komunitně vedeného místního rozvoje" a metodě LEADER. Kromě zástupců z veřejného sektoru MAS LEADER sdružuje zástupce neziskových organizací a dalších subjektů, které spojuje zájem o rozvoj území. Na celostátní úrovni jsou Heraltice členem Sdružení místních samospráv ČR, jehož cílem je hájit zájmy převážně menších obcí na národní úrovni.

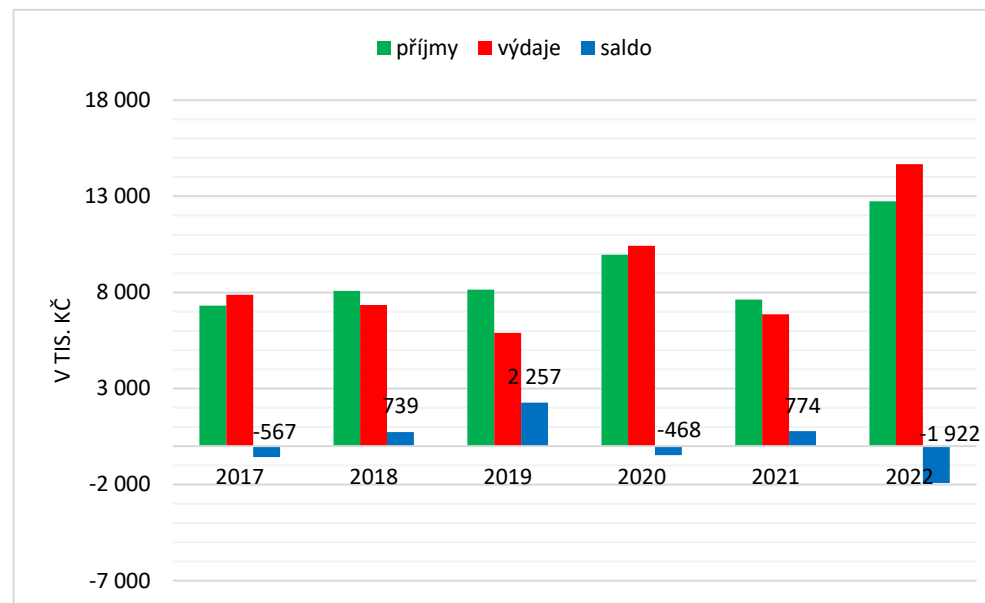
Hospodaření městyse

Z porovnání obecních rozpočtů ke konci roku vychází, že ve sledovaném období 2017–2022 skončilo **hospodaření městyse třikrát v přebytku a třikrát ve ztrátě**. Městys splácí úvěr, který má sjednaný u Komerční banky. Největší podíl v obecních příjmech tvoří výnosy ze sdílených daní, které se v průběhu sledovaného období mírně navyšovaly. Heraltice každoročně usilují o získání finančních prostředků z různých dotačních titulů, které by pomohly financovat i náročnější investiční projekty. Základním plánem pro hospodaření městyse je jeho rozpočet, který je každoročně schvalován zastupitelstvem a který odráží základní priority rozvoje městyse. Z hlediska rozpočtové odpovědnosti činil k 12/2022 podíl dluhu k průměru příjmů 40,54 %. Pravidlo rozpočtové odpovědnosti je dodrženo.

Shrnutí kapitoly:

- Městys v komunikaci s občany využívá kromě webu i sociální sítě.
- Městys je zapojen do mikroregionální spolupráce.
- Městys hospodaří zodpovědně s průměrnými příjmy cca 9,5 mil. Kč.

Graf 4 – Hospodaření v letech 2017 až 2022

zdroj: monitor.statnipokladna.cz

VÝCHODISKA PRO STRATEGICKOU ČÁST

SYSTEMATICKÁ (SWOT) ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

- Oživení populačního vývoje v posledních letech
- Pozice městyse v zázemí velkého města a jeho dobrá dostupnost autobusem/autem
- Vybudované sítě technické infrastruktury (vodovod, kanalizace, ČOV), u nichž se nepředpokládá nákladná investice v nadcházejících letech
- Základní a mateřská škola
- Obchod s potravinami a smíšeným zbožím
- Obec vlastní bytový fond
- Vyvážená krajina s kvalitním životním prostředím
- Absence znečišťovatelů v území i jejím okolí
- Aktivita spolkových a zájmových sdružení v obci
- Vnitřní prostory pro konání společenských událostí
- Užívání moderních komunikačních kanálů ke komunikaci s občany

SLABÉ STRÁNKY

- V městyse nejsou lokalizovány zdravotnické ani sociální služby
- Rychlost projíždějících vozidel a bezpečnost provozu (absence míst pro přecházení aj.)
- Slabší spolupráce na mikroregionální úrovni
- Slabá turistická nabídka území
- Absence větších zaměstnavatelů
- Pasivita občanů a slabší zapojení dětí do sportovních aktivit
- Slabší rozmanitost komunitního a společenského programu
- Menší počet zájmových sdružení a spolků
- Absence železniční dopravy
- Vyšší podíl nezaměstnanosti ve srovnání s hodnotami ORP a kraje

PŘÍLEŽITOSTI

- Získání některých potenciálních rozvojových ploch a objektů do vlastnictví městyse
- Snižování energetické náročnosti budov ve veřejném vlastnictví
- Využívání obnovitelných zdrojů energie ve veřejných budovách (TČ, FVE aj.)
- Rozvoj sociálních a zdravotních služeb v území
- Bohatý program společensko-sportovních aktivit vedoucí k většímu zapojení obyvatel a vzniku nových sdružení
- Prohloubení spolupráce na mikroregionální úrovni s dalšími municipalitami
- Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu (cyklostezky, naučené stezky aj.)
- Umístění prvků zpomalující rychlost dopravy a zvyšující bezpečnost provozu (zejména u ZŠ)
- Obnova vodních ploch a jejich další rozvoj
- Posílení krajinné stability prostřednictvím prvků modrozelené infrastruktury, cílené výsadby vhodných druhů dřevin a ekologického hospodářství

HROZBY

- Vyšší rizika úrazu vlivem absence míst pro přecházení a vysoké rychlosti projíždějících vozidel
- Neodpovídající nabídka zdravotních služeb pro občany
- Prohloubení dopadů dlouho trvajícího sucha, resp. změn globální změny klimatu
- Neschopnost městyse v daném časovém horizontu (spolu)financovat potřebné rozvojové a infrastrukturní projekty
- Ohrožení provozu veřejných budov a institucí v důsledku jejich ne hospodárnosti (kulturní dům, OÚ, ZŠ aj.)
- Riziko sociální polarizace v důsledku příchodu nových obyvatel

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

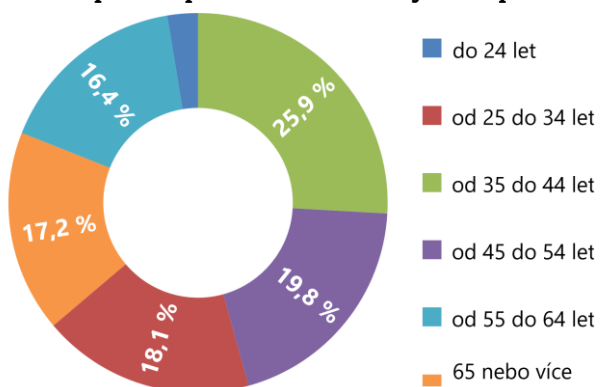
Participace veřejnosti na tvorbě strategie

Do procesu tvorby Programu rozvoje městyse Heraldice na období 2023–2033 byla kromě zástupců vedení samosprávy zahrnuta i širší veřejnost. Ta mohla formou online či papírového dotazníku vyjádřit svá stanoviska k budoucímu směřování městyse či zhodnotit rozvojovou aktivitu uplynulých let. Během července–října 2023 tak proběhlo dotazníkové šetření, na jehož tvorbě se podílela Renáta Fejtová. Z celkové populace městyse se šetření zúčastnilo 20,4 % obyvatel (75 odpovědí).

Z hlediska složení participantů dle pohlaví převažovali muži (50,7 %). Co se týče věku, největší podíly tvořily osoby nacházející se ve věkové skupině 31–50 let. O

Zastoupení respondentů dle věkových skupin

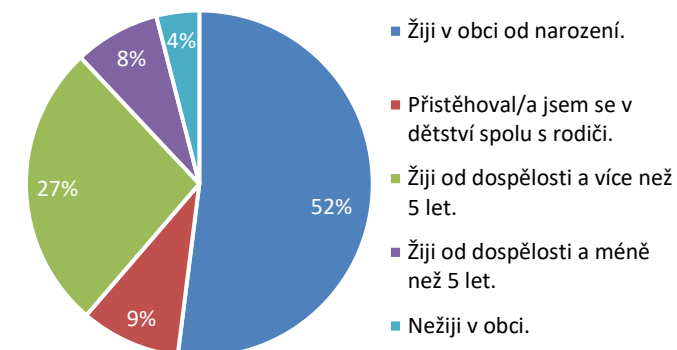

něco nižší a srovnatelné zastoupení pak měly věkové skupiny 51–65 let a 66 let a více. Nejmenší podíl tvořila nejmladší generace, ve které se nacházelo 5,3 % respondentů. Z pohledu délky pobytu jednotlivých osob tvořili převažující

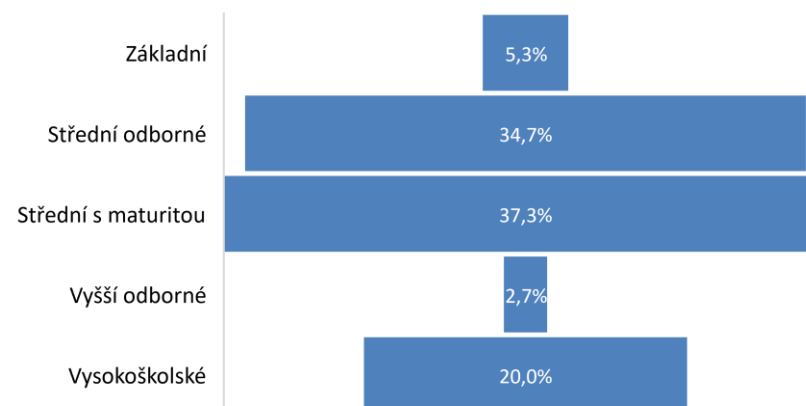
část respondentů lidé, kteří v obci žijí po celý svůj život (52 %), avšak i lidé přistěhovavší se na území Heraldic ve své dospělosti před více než pěti lety tvořili téměř třetinu (27 %) všech respondentů.

Osoby nemající v obci trvalý pobyt tvořily 4 %.

Délka pobytu respondentů v obci

Dovršené vzdělání respondentů

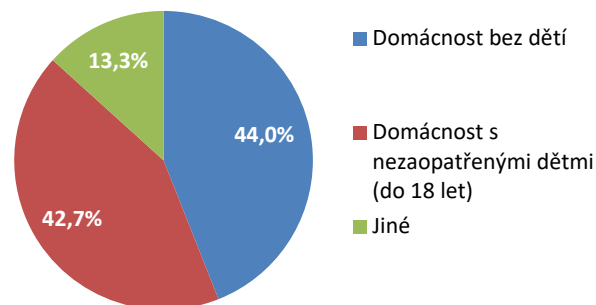

lou maturitou (37,3 %) nebo výučním listem (34,7 %), čtvrtina dotazovaných ukončila své studium vysokou školou.

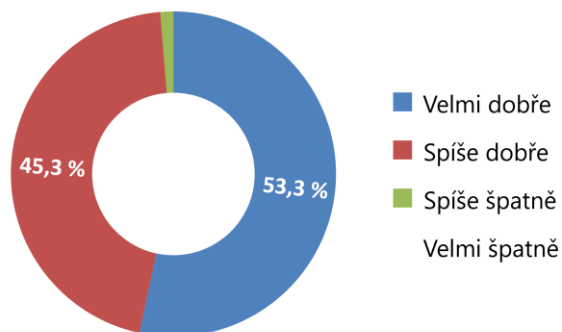

Mírně převažující většina dotazovaných žije v domácnosti bez dětí (44 %), s nepatrným odstupem následují domácnosti s dětmi do věku 18 let.

Typ domácnosti respondentů

Hodnocení života v obci

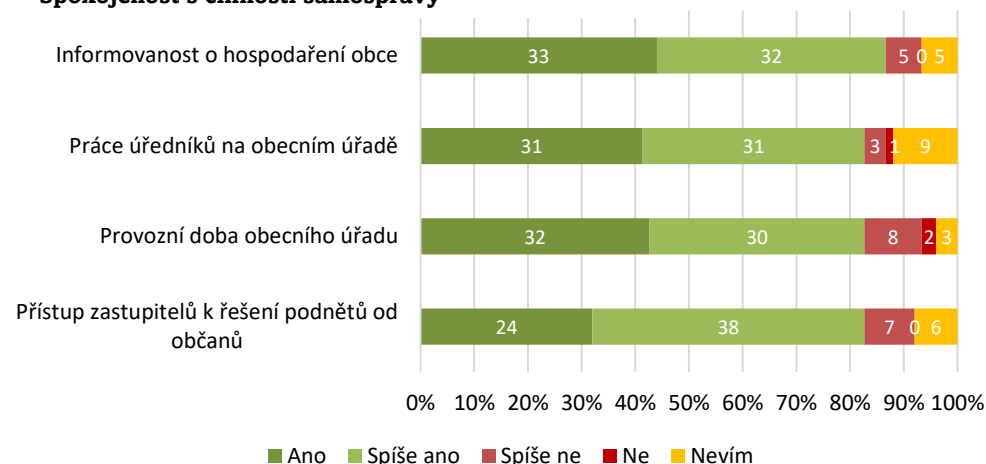

Pro rozvoj kterékoliv municipality je nezbytný pozitivní vztah obyvatel s danými místem. O vztahu místní komunity a městyse napovídá spokojenost lidí s životem v ní. V případě Heraldic byla naprostá většina osob s podmínkami

k životu spokojena. Přičemž nejvíce osob se v hodnocení životních podmínek přiklání k velmi dobrému nebo spíše dobrému hodnocení. Pouze v jednom případě byly označeny podmínky k životu v obci jako spíše špatné. Nikdo neoznačil podmínky k životu jako velmi špatné.

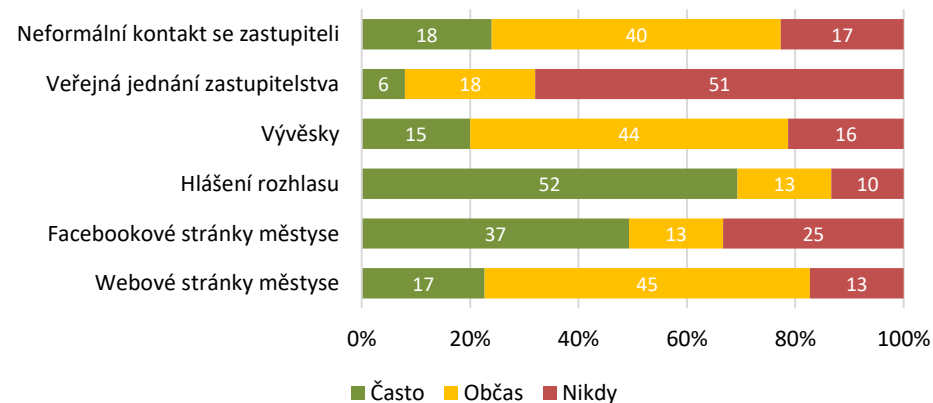
V oblasti činnosti správy obce převládá spokojenost respondentů s jejím výkonem, neboť všechny kategorie získaly přes 80 % „ano“ nebo „spíše ano“. Nejvíce občané oceňují transparentní informovanost obce o jejím hospodaření. V pouhých

Spokojenost s činností samosprávy

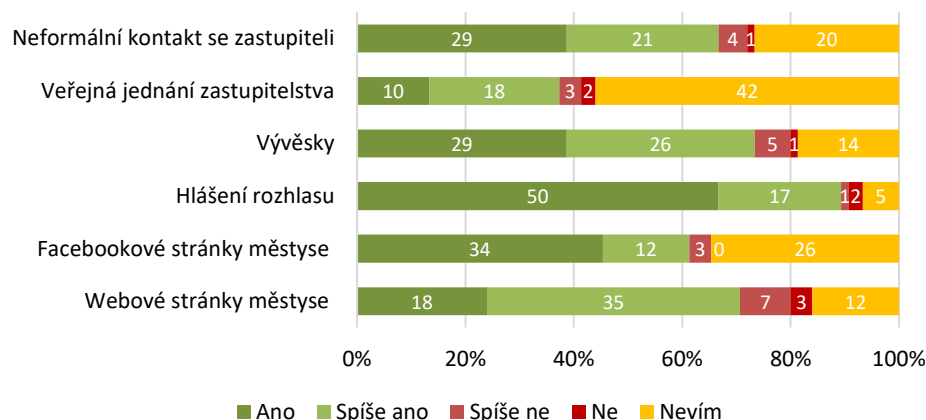
dvou případech nevyhovuje respondentům provozní doba úřadu, což je v kontextu všech odpovědí velmi nepatrný poměr. Jako zdroj informací občané nejčastěji využívají hlášení obecního rozhlasu. Naopak nejméně využívaným zdrojem informací

Četnost využívání jednotlivých zdrojů informací

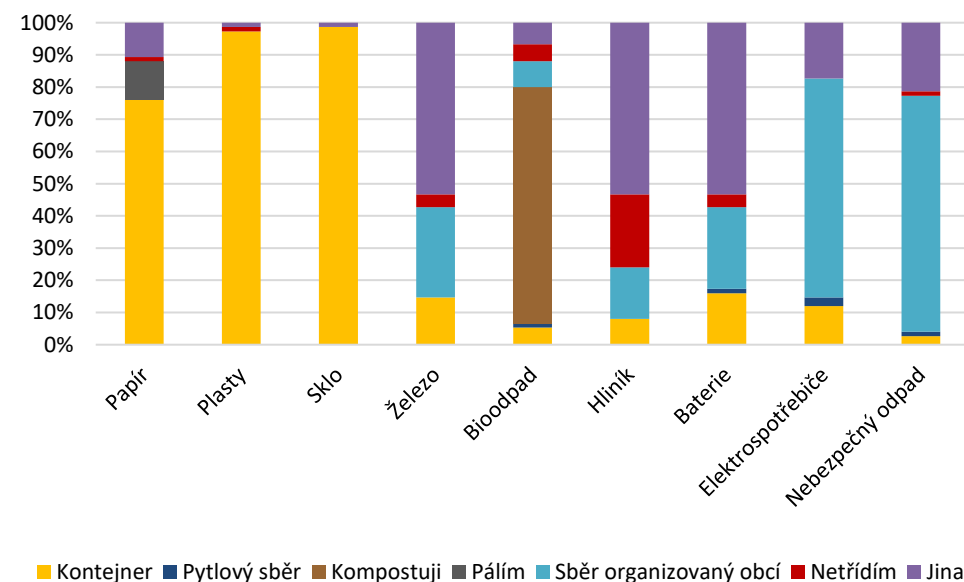
jsou veřejná jednání zastupitelstva. Ve věci kvality těchto zdrojů informací potvrzují dotazovaní svou spokojenost s veřejným rozhlasem, kdežto „nejhůře“ hodnocené jsou webové stránky obce (nejvíce negativních odpovědí). Kvalitu informací z veřejných jednání ZM občané nedokáží zhodnotit, což potvrzuje i skutečnost, že jednání zastupitelstva nejsou pro místní hlavním zdrojem informací. Z konkrétních připomínek zazněl požadavek na zveřejňování zápisů z jednání ZM na webu městyse či veřejná prezentace projektů.

Kvalita jednotlivých zdrojů informací

Ve věci separace a ukládání odpadu převládá u papíru, plastu a skla třídění v kontejnerových nádobách, bioodpad je pak nejčastěji kompostován na pozemcích. U elektrospotřebičů a nebezpečného odpadu využívají občané organizovaného sběru zajištěného obcí. U odpadu typu baterie, hliník a železo převládá jiný, blíže nespecifikovaný způsob nakládání s odpady. Z konkrétních připomínek zaznívaly

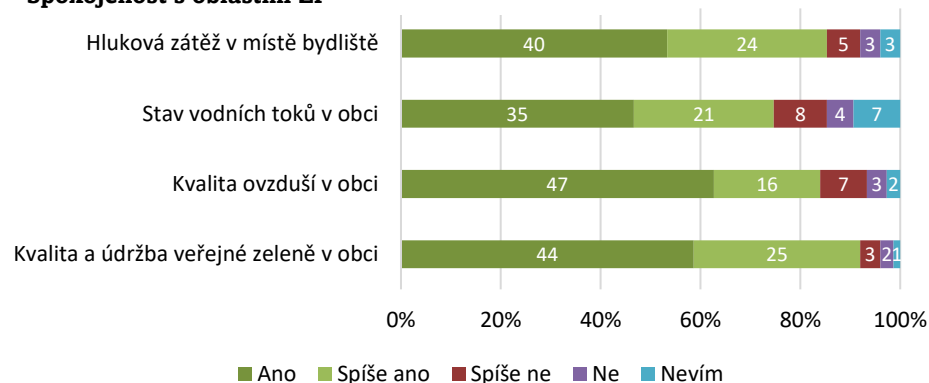
Třídění a ukládání odpadu

nejčastěji požadavky na pořízení nádob na textil, více nádob na tříděný odpad nebo jejich čtenější svoz.

V oblasti vnímání kvality životního prostředí jsou všechny kategorie hodnoceny velmi pozitivně. Nejlépe občané shledávají kvalitu a údržbu veřejné zeleně v obci spolu s hlukovou zátěží v místě bydliště. Mírné výhrady panují v oblasti stavu vodních toků a kvality ovzduší.

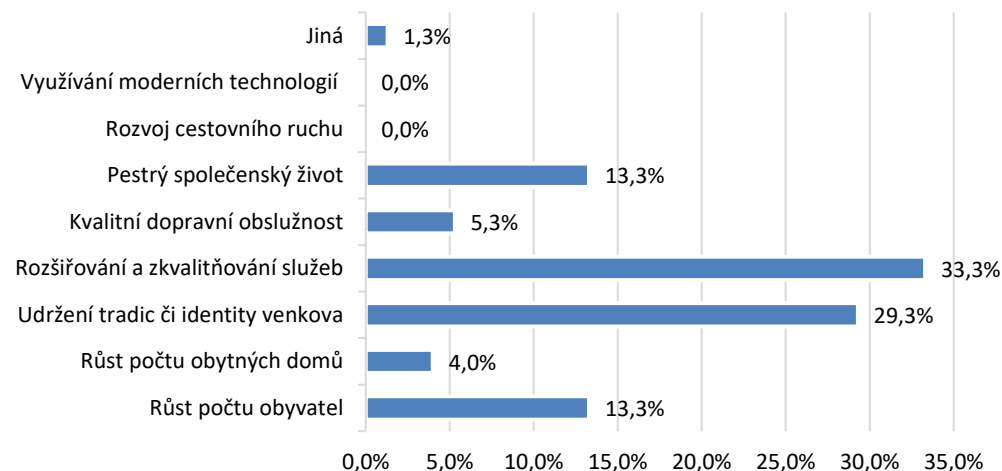
Spokojenost s oblastmi ŽP

Ve věci územního rozvoje **58,7 % dotazovaných není seznámena s územním plánem** obce. V případě podpory výstavby (obytné či průmyslové) by se obec měla nejvíce soustředit na:

- využití volných ploch a nevyužitých objektů ve stávající zástavbě – 72 %
- výstavbu na nových plochách mimo stávající zástavbu obce, ale dle územního plánu k výstavbě určených – 33,3 %
- hledání ploch pro budoucí výstavbu mimo stávající zástavbu obce a za plochami v územním plánu k tomu určených – 24 %
- jiné: 9,3 %
- využití volných ploch a další výstavbu v chatové oblasti – 6,7 %
- obec by neměla podporovat další výstavbu – 6,7 %

Vnímání budoucího rozvoje

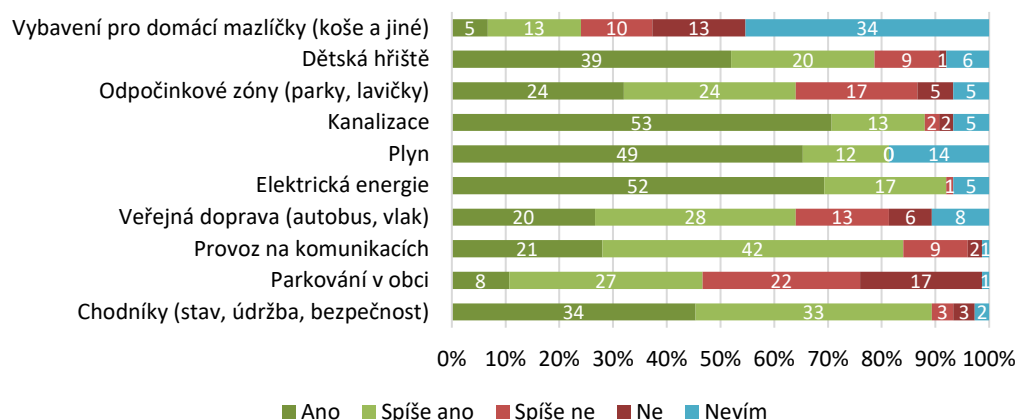

Co se týče **vnímání směrů samotného rozvoje**, jako nejzásadnější se z dotazníkového šetření jeví dvě oblasti – **rozšiřování a zkvalitňování služeb** a **udržení tradic či identity venkova**.

Z hodnocení stavu jednotlivých oblastí veřejné infrastruktury obce vyplývá, že v nejlepším stavu občanům připadá zásobování městyse energiemi (plyn a elektrická) a zařízení pro nakládání s odpadními vodami (kanalizace). Naopak v horším stavu shledávají občané parkovací prostory, výhrady panují i k veřejné dopravě či odpočinkové zóně (lavičky, parky aj.).

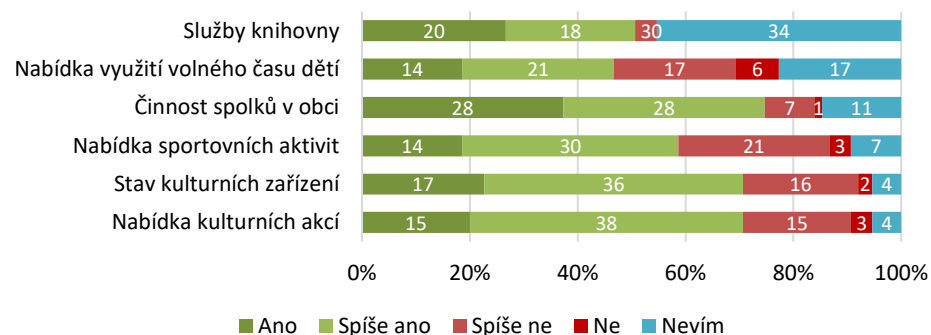
(Ne)vyhovující stav jednotlivých oblastí veřejné infrastruktury

Z konkrétních připomínek k veřejné infrastruktuře zaznívaly požadavky na úpravu či výstavbu nových komunikací pro pěší a opětovně parkování.

V oblasti společenského vyžití je jako nejvíce dostatečná sledována činnost spolků a sdružení v městyse. Za dostatečný je rovněž považován stav kulturních zařízení a nabídka kulturních aktivit. **Slabší zastoupení pozitivních odpovědí**

Společenské vyžití v městyse

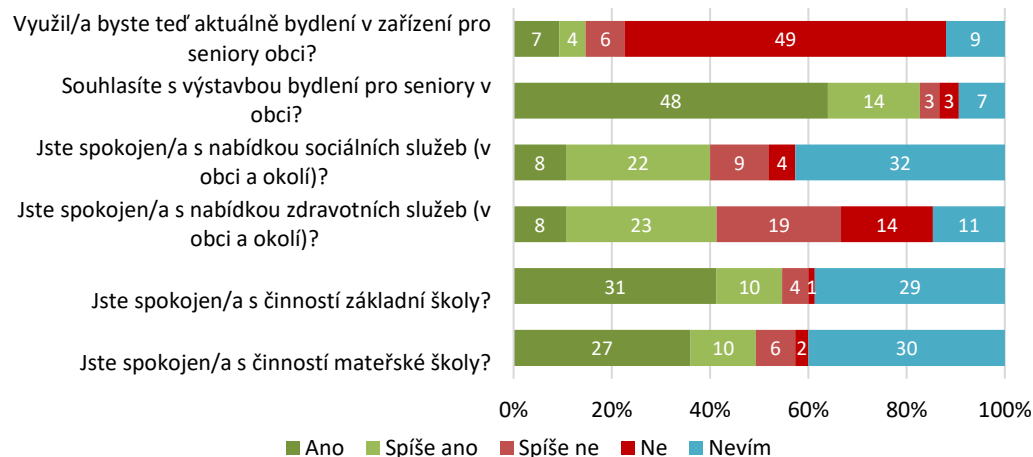

obdržela nabídka sportovních aktivit a nabídka využití volného času dětí.

Nejasné postoje panují u využití služeb knihovny.

V oblasti hodnocení školských zařízení převládá spokojenost s chodem a činností základní i mateřské školy. (Ne)spokojenost respondentů se zdravotnickými službami odráží skutečnost, že se v městyse žádné zdravotnické či lékařské zařízení nevyskytují (se stávající nabídkou zdravotnických služeb není spokojeno 44 % respondentů). Přestože by většina respondentů (73 %) aktuálně nevyužila bydlení v zařízení pro seniory, 82,6 % by byla pro výstavbu takového zařízení v městyse. Na otázku, které konkrétní služby občanům nejvíce scházejí zaznívali nejčastěji kadeřnictví, kino a koupaliště.

Oblast školství, zdravotnictví a sociální služby

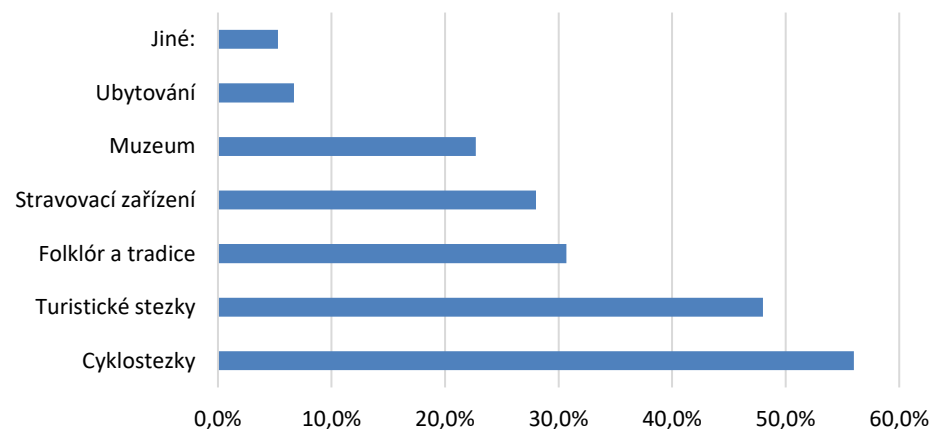

Ve věci bezpečnosti v obci je naprostá většina (92 %) občanů spokojená se stávajícím stavem, pouze ve 4 případech panuje spíše negativní názor, 2 dotazovaní

nedokáží situaci vyhodnotit. Přestože panuje s bezpečností v obci všeobecná spokojenost, z konkrétních oblastí či míst opakovaně zaznívalo nevyhovující parkování v městyse (často podél silnic či přímo na chodnících), absence místa pro přecházení (zejména u školy), vyšší rychlost projíždějících vozidel či absence dopravních značek a zrcadel.

Cestovní ruch v obci by měl být podporován zejména prostřednictvím **rozvoje cyklostezek a turistických stezek**, na čemž se shodla polovina dotazovaných. Naopak nejméně by měla být podporována ubytovací a muzejní zařízení.

Podpora cestovního ruchu

Podmínky pro podnikání v městyse nedokázala většina respondentů (65,3 %) vyhodnotit, zbylá část je shledává jako dobré či spíše dobré. Dle respondentů je možné podnikání v obci podpořit zejm. poskytnutím vhodných prostor.

Největší shoda, na užití obecních prostředků do kterékoli z níže uvedených oblastí, panovala u podpory kulturních a společenských aktivit (43 %), následovala péče o veřejnou zeleň a životní prostředí v obci (36 %) a obnova místních komunikací (36 %).

Do které oblasti směřovat obecní prostředky

Jako **nejpalčivější problém občané vnímají stávající parkování v obci**, v menší míře pak zápach z chovné stanice prasat a koupaliště. Oprava koupaliště a úpravy veřejných ploch (revitalizace návsi) pak zaznívali mezi konkrétními projekty, které by měla obec realizovat.

STRATEGICKÁ ČÁST

NÁVRHOVÁ ČÁST

Na základě detailního seznámení se situací v městyse (s využitím veškerých analytických podkladů, softwaru AGIS, terénního šetření apod.) a výstupů ve formě SWOT analýzy je možné navrhnout další směřování městyse Heraldice. V této kapitole je představena metoda aplikované strategie, prostřednictvím které došlo ke zformování budoucí dlouhodobé vize a strategických cílů. Každý strategický cíl se dále skládá z několika příslušných opatření, v jejichž rámci jsou pak definovány konkrétní aktivity. Tato víceúrovňová hierarchie zajistí propojení každého jednotlivého uskutečněného projektu s dlouhodobě nastolenou vizí rozvoj městyse.

Metodika zpracování

Před zahájením zpracování dokumentu ustanovilo vedení městyse Heraldice *tzv. pracovní skupinu*, tj. skupinu osob, kteří měli příležitost dokument v průběhu jeho tvorby aktivně spoluutvářet, připomínkovat či komentovat. Ustanovením této platformy bylo zajištěno, že program rozvoje nebyl vytvořen pouze na základě priorit jednotlivce či úzké skupiny osob, ale že se do procesu jeho tvorby zapojily různé zájmové, tematické, profesní či např. věkové skupiny.

Za účasti členů ustanovené pracovní skupiny se **30. srpna 2023** uskutečnilo v městyse setkání se zástupci zpracovatelského týmu. Náplní tohoto setkání bylo bližší seznámení s municipalitou, charakteristika pozitiv a negativ současné situace, ve které se městys nachází, odhalení potenciálních problémů, příležitostí a reálných výzev pro následující období. Ve stejný den bylo zástupci zpracovatele realizováno také terénní šetření.

Podklady z diskusního setkání spolu s terénním šetřením a daty z veřejně dostupných zdrojů byly základem pro sestavení analytické části. Analytická část byla zakončena zformováním SWOT analýzy shrnující aktuální silné a slabé stránky a budoucí příležitosti a hrozby. K zisku podnětů posloužilo i dotazníkové šetření, jehož se mohli zúčastnit jak místní občané, tak také další osoby se vztahem k městyse. Po vyhodnocení šetření následovalo vypracování základní struktury návrhové části založené výhradně na poznatcích objevených v předešlých krocích. Pracovní verze dokumentu byla následně předána spolu s kompletní analytickou částí, vizí a návrhem strategických cílů k vyjádření členům pracovní skupiny.

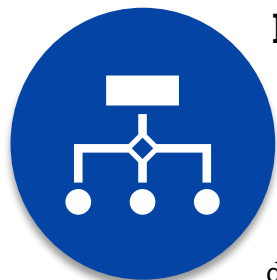

Dlouhodobá vize

Dlouhodobá rozvojová vize městyse definuje ideální stav, ke kterému by municipalita měla ve střednědobém až dlouhodobém horizontu směřovat. Vize vychází z podrobného poznání a kritického zhodnocení současného stavu, detekováním silných a slabých stránek různorodých oblastí i možných vlivů různých úrovní vnějšího prostředí. Cílem vize je posílit všestranný a systematický rozvoj celého území městyse s ohledem na současné trendy a jejich budoucí dopady. Dlouhodobá vize zároveň poskytuje základní rámec rozvojových oblastí, které jsou podrobněji definovány ve strategických cílech.

Heraltice do roku 2033

Heraltice jsou místem nabízející spokojený a poklidný život v krásném prostředí. Obyvatelé jsou si **vědomi tradic**, které se předávají dál zvláště mladým generacím. Občané se pomocí bohatého společenského programu úspěšně zapojují do dění v městyse. K rozvoji volnočasových aktivit přispívají i nově vznikající místní spolky. Život v obci se zlepšuje díky investicím do veřejné infrastruktury a **postupné modernizaci občanské vybavenosti**. Díky rozvoji ekologicky orientovaných projektů dochází ke zkvalitňování lokálního životního prostředí, přičemž důraz je **kladen na udržitelný aspekt rozvoje**. Přetrvávajícím úsilím je návrat lesů do krajiny. Území Heraltic je zvelebováno osazováním nové zeleně, a zpřístupněno zájemcům o turistiku prostřednictvím rozvoje cyklistických a pěších stezek.

Rozvojové oblasti a strategické cíle

K naplnění předložené dlouhodobé vize přispívají jednotlivé rozvojové oblasti a z nich plynoucí strategické cíle. Rozvojové oblasti se skládají ze třech témat definovaných mj. na základě objektivních poznatků (prezentovaných v analytické části), systematické (tzv. SWOT) analýzy, setkání s pracovní skupinou, poznatků z dotazníkového šetření a dílčích konzultací. Naplnění vytyčených strategických cílů je dosaženo skrze více podrobné specifické cíle, které se dále skládají z konkrétních opatření a aktivit. Ty pak představují základní prvek návrhové části, pomocí nichž budou aktéři rozvoje municipality naplňovat dlouhodobou vizi městyse. Všechny strategické cíle byly navrženy tak, aby využívaly vzájemných synergických efektů.

Vysvětlení karet strategických cílů

Následující podkapitola zobrazuje přehled zkratk a piktogramů použitých dále na rozvojových kartách jednotlivých strategických cílů. Jedná se o zkratky potenciálních finančních zdrojů, kterých je možné využít ke spolufinancování plánovaných aktivit. S ohledem na finanční náročnost některých opatření je doporučováno volit prostředky z evropských či národních zdrojů namísto financování výhradně z obecního rozpočtu. Jistá míra spolufinancování je možná u většiny níže uvedených aktivit.

Vysvětlivky pro níže uvedené zkratky správců dotačních titulů:

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (resp. Státní fond podnikání a investic)

MŽP – Ministerstvo životního prostředí ČR (resp. Státní fond ŽP, resp. Národní program ŽP)

MZE – Ministerstvo zemědělství ČR

MF – Ministerstvo financí ČR

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

MV – Ministerstvo vnitra ČR

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

NSA – Národní sportovní agentura

MK – Ministerstvo kultury ČR

MD – Ministerstvo dopravy ČR (resp. Státní fond dopravní infrastruktury)

MO – Ministerstvo obrany ČR

OPŽP – Operační program Životní prostředí

IROP – Integrovaný regionální operační program

SZP – Společná zemědělská politika ČR

OPZ – Operační program Zaměstnanost+

OPTAK – Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

Kraj – krajské dotační tituly

MoF – modernizační fond

Nadace – nadace a nadační fondy

Jiné – Jiné, v tabulce neuvedené zdroje (např. nositelé integrovaných nástrojů)

V realizaci Programu rozvoje městyse Heraltice představuje nejdůležitějšího aktéra samotný městys. Naplňování řady navrhovaných opatření a aktivit ale předpokládá široké zapojení dalších subjektů působících v městysi nebo jím vymezeném prostoru. V důsledku toho je pro lepší koordinaci rozvoje zapotřebí pravidelná komunikace a kooperace s různými aktéry jak z veřejného, privátního, tak neziskového sektoru, která vychází z principů partnerství. Nezbytná spolupráce městyse s různými aktéry posiluje jejich vzájemnou důvěru, což jednak zvyšuje pravděpodobnost úspěšné realizace rozvojového dokumentu a také přispívá k posilování vnitřního prostředí, jež je odolnější vůči negativním dopadům z vnějšku.

Vysvětlivky pro uvedené piktogramy zahrnutých aktérů:

 – <i>obec Heraltice</i>	 – <i>Správce sítí tech. infrastruktury</i>
 – <i>kraj Vysočina</i>	 – <i>podnikatelé</i>
 – <i>ostatní municipality</i>	 – <i>ČEZ, a. s.</i>
 – <i>spolky</i>	 – <i>zemědělci</i>
 – <i>veřejnost</i>	 – <i>PO/OSS</i>
 – <i>neziskové organizace</i>	 – <i>vlastníci objektů/nemovitostí</i>

SP – Stupeň připravenosti:

0 - příprava záměru;

1 - zahájeno jednání s hlavními aktéry;

2 - příprava projektové studie / projektové dokumentace;

3 - kompletní projektová dokumentace pro odpovídající druh povolovacího řízení;

4 - vydáno stavební povolení, případně jiný dokument pro konkrétní druh povolovacího řízení, (případně prohlášení stavebního úřadu, že se na plánovanou akci nevztahuje povinnost stavebního povolení nebo ohlášení);

5 – příprava či realizace výběrového řízení,

6 - uzavřena smlouva s dodavatelem / zhotovitelem;

7 – probíhající / průběžná realizace.

STRATEGICKÝ CÍL 1: OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A MÍSTNÍ KRAJINY

SPECIFICKÉ CÍLE	OPATŘENÍ A AKTIVITY	Časová priorita	Zdroje financování	SP	Potenciální aktéři
1.1 Příprava a realizace ekologicky zaměřených projektů v intravilánu i extravilánu obce a péče o životní prostředí	1.1.1 Pravidelná péče o stávající vzrostlou zeleň a výsadba nové (náves, ovocný sad u obchodu aj.)	Vysoká	OPŽP, NADACE, NPŽP	2	
	1.1.2 Obnova lesních porostů po kůrovcové kalamitě skrze řízenou výsadbu vhodných druhů dřevin	Střední	SZP, MZE	0	
	1.1.3 Realizace protierozních opatření pro ochranu půdního fondu (rozšiřování protierozních mezí, průlehů, zasakovací pásy, příkopy, větrolamy, zatravnění, zalesnění apod.)	Nízká	MZE, SZP	0	
1.2 Podpora zadržování vody v krajině	1.2.1 Revitalizace vodní nádrže a k ní přilehlého okolí	Střední	OPŽP, MZE	0	
	1.2.2 Efektivní hospodaření s dešťovou vodou (např. budování retenčních a akumulčních nádrží a prostorů aj.)	Střední	OPŽP, KRAJ	0	
1.3 Prevence a snižování vzniku odpadů	1.3.1 Pořízení domovních kompostérů	Nízká	OPŽP	0	
	1.3.2 Rozšíření nádob na tříděný odpad	Nízká	OPŽP	0	
1.4 Rozvoj udržitelných forem dopravy a zlepšení prostupnosti krajiny	1.4.1 Vznik nových naučných a turistických stezek po obci a jejím okolí propojující místní zajímavosti	Vysoká	MMR, KRAJ	0	
	1.4.2 Instalace doprovodného mobiliáře u odpočinkových míst (koše, informační tabulce, stojany na kola atp.)	Střední	MMR, KRAJ	0	
	1.4.3 Budování míst aktivního a pasivního odpočinku (např. vycházkové okruhy)	Střední	MMR	0	
	1.4.4 Vybudování cyklostezky propojující městyse se sousedními obcemi a většími městy	Nízká	IROP, JINÉ	0	
1.5 Podpora získávání energie z OZE a zvyšování energetické účinnosti	1.5.1 Efektivní systém hospodaření s energií	Vysoká	MPO EFEKT	0	
	1.5.2 Zvyšování podílu získávání energie z obnovitelných zdrojů (např. instalace FVE na střechy obecních objektů aj.)	Vysoká	MoF, OPŽP	0	

STRATEGICKÝ CÍL 2: PEČOVAT O OBECNÍ MAJETEK A VEŘEJNOU INFRASTRUKTURU

SPECIFICKÉ CÍLE	OPATŘENÍ A AKTIVITY	Časová priorita	Zdroje financování	SP	Potenciální aktéři
2.1 Rozvoj komunikací a k tomu doprovodné infrastruktury včetně vytváření podmínek vedoucích ke zvýšení bezpečnosti všech účastníků dopravního provozu	2.1.1 Obnova a údržba místních a účelových komunikací a cest na území městyse	Střední	MMR, KRAJ	0	
	2.1.2 Snížení rychlosti projíždějících vozidel (např. instalace signalizačních a měřících zařízení, zpomalovací pásy aj.)	Vysoká	SFDI, IROP, KRAJ	0	
	2.1.3 Napojení objektů občanské vybavenosti komunikacemi pro pěší (výstavba nových a rekonstrukce stávajících úseků)	Střední	SFDI, IROP, KRAJ	0	
	2.1.4 Vybudování přechodu pro pěší u ZŠ	Vysoká	SFDI, IROP	0	
	2.1.5 Vznik parkovacích stání u ZŠ	Vysoká	MMR, OPŽP	2	
	2.1.6 Úprava parkovacího prostoru u obchodu	Střední	MMR, OPŽP	0	
2.2 Podpora a rozvoj bydlení v městyse	2.2.1 Modernizace stávajícího bytového fondu	Nízká	SFPI, MF	0	
	2.2.2 Vznik nových bytů v budově čp. 1	Střední	SFPI, MF	0	
2.3 Zlepšování stavu obecního majetku s důrazem na zvýšení energetické účinnosti a jeho další rozvoj	2.3.1 Rekonstrukce budovy ZŠ a MŠ (zejm. fasáda, střecha aj.)	Střední	OPŽP, MMR	0	
	2.3.2 Investice do (gastro)vybavení školní kuchyně a jídelny	Nízká	OPŽP	0	
	2.3.3 Rekonstrukce obecního úřadu (zejm. střecha, fasáda)	Vysoká	MMR, OPŽP	2	

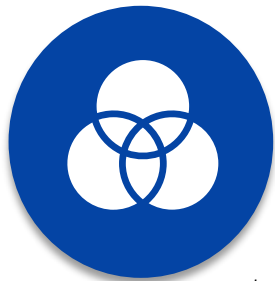
2.4 Hledání inovativních a efektivních řešení zlepšující podmínky pro život v obci	2.3.4 Rekonstrukce kulturního domu (zejm. střecha, fasáda aj.)	Střední	MMR, OPŽP	0	
	2.4.1 Modernizace veřejného osvětlení za ekologicky i ekonomicky úspornější	Vysoká	MPO EFEKT, KRAJ	3	
	2.4.2 Snazší komunikace s úřadem – zavedení nové mobilní aplikace mobilní rozhlas, SMS info	Nízká	VZ	0	
	2.4.3 Zavedení optické sítě	Nízká	OPTAK	0	
	2.4.4 Pořízení techniky (traktoru včetně příslušenství aj.) na údržbu správního území městyse	Střední	SZP, NADACE ČEZ, KRAJ	0	

STRATEGICKÝ CÍL 3: ROZVÍJET SPOLEČENSKÉ VYŽITÍ A RESPEKTOVAT MÍSTNÍ KULTURU A TRADIČNÍ HODNOTY

SPECIFICKÉ CÍLE	OPATŘENÍ A AKTIVITY	Časová priorita	Zdroje financování	SP	Potenciální aktéři
3.1 Rozvoj sportovní a volnočasové nabídky městyse	3.1.1 Modernizace fotbalového hřiště (srovnání terénu, zavlažování, osvětlení aj.)	Vysoká	NSA, KRAJ, NADACE	7	
	3.1.2 Vybudování multifunkčního sportoviště (pro fotbal, volejbal, basket, tenis aj.)	Vysoká	NSA, NADACE, KRAJ, MMR	0	
	3.1.3 Vznik sportovní plochy včetně zázemí pro SDH	Vysoká	NSA, KRAJ	2	
	3.1.4 Vybudování doprovodné sportovní infrastruktury (šatny, osvětlení, tribuny aj.)	Nízká	NSA, NADACE, KRAJ, MMR	0	
	3.1.5 Zajištění bohaté nabídky sportovní aktivit pro všechny věkové kategorie (se zacílením na děti a mládež)	Vysoká	KRAJ	7	
3.2 Podpora aktivity a vzniku nových spolků, sdružení a zájmových skupin za účelem rozvoje společenských vazeb, udržování tradic, komunitního pospolitosti a zapojení občanů	3.2.1 Vznik odpovídajícího zázemí pro spolkovou činnost	Střední	NSA, MMR, KRAJ	0	
	3.2.2 Podpora vzniku nových zájmových uskupení	Střední	VZ	0	
	3.2.3 Všestranná podpora rozvoje a činnosti spolků a zájmových sdružení	Střední	KRAJ, VZ	7	
	3.2.4 Zajištění rozmanité a atraktivní nabídky kulturních a společenských akcí	Střední	MK, KRAJ, VZ	7	
	3.2.5 Diverzifikace aktivit napříč generacemi – akce pro děti, mládež, rodiny, aj.	Střední	MK, KRAJ, NADACE, VZ	7	
	3.2.6 Vytváření prostředí k setkávání obyvatel všech generací a zapojení nově přichozích obyvatel do života v obci	Nízká	VZ	7	

3.3 Péče o stávající kulturní atraktivitu obce	3.3.1 Údržba a péče o drobné sakrální stavby a jiné kulturní památky na území obce vč. zamezení jejich chátrání a případnému poškození	Nízká	MZE, MK, KRAJ	7	
	3.3.2 Podpora a rozvoj hasičského muzea	Vysoká	KRAJ	2	

IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Propojenost opatření a aktivit

Jak bylo již uvedeno výše, strategická část rozvojového dokumentu se skládá z vzájemně hierarchicky propojených částí – dlouhodobé vize, rozvojových oblastí, resp.

strategických cílů, a také specifických cílů obsahujících dílčí

rozvojové aktivity a opatření. Důležitým prvkem programu rozvoje je pak ale také tzv. synergický efekt, který prostupuje nejen v rámci jednotlivých strategických cílů, ale i mezi nimi. Synergie a propojenost opatření je posuzována z několika perspektiv a může tak nabývat několika podob. Při zpracování tohoto dokumentu byly sledovány především věcné, územní a časové souvztažnosti.

Strategická část Programu rozvoje městyse Heraltice pak rovněž vychází ze synergie s dalšími koncepčními dokumenty regionální a nadregionální úrovně. Propojenost se týká zejména **Strategie rozvoje kraje Vysočina na období 2021–2027** a **Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Podhorácko na období 2021–2027**. Koncepční dokument na krajské úrovni se mj. věnuje modernizaci dopravní infrastruktury, zásobování pitnou vodou, péči o krajinu a přírodu či hospodaření s energiemi.

Strategie MAS obsahuje oblasti jako např. zatraktivnění regionu prostřednictvím zlepšování propagace regionu a spolupráce subjektů v cestovním ruchu, investice do ubytovacích zařízení, restaurací a turistických atraktivit, zachování kulturního dědictví regionu a tradic aj.), modernizaci veřejné infrastruktury (např. osvětlení aj.) nebo péči o krajinu a životní prostředí.

Realizace a evaluace strategie

Program rozvoje městyse obsahuje rozvojové aktivity, které budou realizovány v krátkodobém i dlouhodobém časovém horizontu. Dílčí realizace budou probíhat prostřednictvím schválených investičních i neinvestičních záměrů uvedených v rozpočtech na jednotlivé roky. Časový potenciál realizace jednotlivých opatření a aktivit se skládá ze třech kategorií – *aktuální*, *výhledová* a *vize*. Ty rámcově odpovídají časové prioritizaci naplňování strategie. Program rozvoje je živým dokumentem, a je tedy nutné jej pravidelně monitorovat, vyhodnocovat a v případě potřeby doplňovat o nové podněty.

Při financování jednotlivých opatření a aktivit se počítá s širokou paletou zdrojů, kdy se předpokládá využití evropských, státních, krajských či jiných (např. nadačních) peněz. Předpokládané externí zdroje na finanční krytí jednotlivých aktivit jsou popsány v části Vysvětlení karet strategických cílů. Základním finančním pilířem pro naplňování jsou však vlastní finanční zdroje. Vyjma každoročně sestavovaného rozpočtu městyse patří k důležitým podkladům pro nastavení financování programu rozvoje městyse střednědobý výhled rozpočtu. V něm se objevují předpokládané kapitálové/investiční výdaje, tj. potenciální finanční prostředky pokrývající realizaci opatření a aktivit s nejvyšším časovým potenciálem realizace (označeno jako *aktuální* časová priorita realizace). V případě Heraldic jsou disponibilní zdroje pro řešené období dle střednědobého výhledu cca **15 mil. Kč** (viz Obr. 9).

Obr. 9 – Schválený střednědobý výhled rozpočtu 2023-2024 (v tis. Kč)

Č.ř.				2023	2024
P1	třída 1	Daňové příjmy - ř.4010		5000	5500
P2	třída 2	nedaňové příjmy - ř.4020		1500	1500
P3	třída 3	kapitálové příjmy- ř.4030			
P4	třída 4	přijaté dotace - ř.4040		2000	2000
Pc	P1+P2+P3+P4	Příjmy celkem / před konsolid. / - ř.4050		8500	9000
Kp		Konsolidace celkem- ř.4060			
Pk	Pc-Kp	Příjmy po konsolidaci - ř.4200		8500	9000
P5		úvěry krátkodobé / do 1 roku/ ř.8113			
P6		úvěry dlouhodobé ř.8123			
P7		výše uvažovaného úvěru ze SFŽP			
P8		příjem z vydání krátkodob. Dluh. ř.8111			
P9		příjem z vyd. Dlouh..dluhopisů ř.8121			
P10		ostatní			
Pf	P5+P6+P7+P8+P9+P10	přijaté úvěry a komunální obligace			
P	Pk + Pf	Konsolidované příjmy celkem		8500	9000

zdroj: webové stránky obce

Za monitoring a hodnocení průběžného naplňování strategie je odpovědné vedení městyse. Na základě principu participace občanů na realizaci programu rozvoje městyse je vyhodnocení výsledků veřejně přístupné. Příkladem vhodného zveřejnění výsledku vyhodnocení jsou informování na veřejném setkání s občany a na webových stránkách. Během průběžného monitoringu sbírá vedení městyse spolu s pracovní skupinou informace o realizaci a rozpracovanosti jednotlivých opatření a aktivit. Rovněž se nabízí pravidelně sbírat nové podněty od široké veřejnosti a v rámci aktualizace je doplnit do strategie. Aktualizace a zpracování vyhodnocení o plnění programu rozvoje je vhodné provádět souběžně s vypracováním střednědobého výhledu rozpočtu. Tento proces se opakuje až do konce období, pro které je strategie tvořena.

ZÁVĚREČNÁ DOLOŽKA

Program rozvoje městyse stanovuje koncepci rozvoje na příslušné období let 2023 až 2033. Po zohlednění východisek analytické části dokumentu byly v rámci plánování rozvoje městyse navrženy celkem 3 hlavní strategické cíle, které značnou měrou přispějí ke kýženému rozvoji oblasti v daném časovém horizontu 10 let a zároveň vytvoří předpolí rozvoje pro další období.

Tento dokument byl v souvislosti s článkem § 84 zákona o obcích č. 128/2000 Sb. řádně projednán a schválen Zastupitelstvem městyse Heraldice, které jej odsouhlasilo dne 29.11.2023 usnesením č. 13/XI/2023. Tímto dnem nabývá dokument oficiální platnosti. Jakékoliv případné úpravy obsahu, resp. jeho rozšíření či změna, je podmíněna souhlasným stanoviskem jednání zastupitelstva městyse.

.....

Štěpán Koukal, starosta

